

ὁ φίλος τοῦ παιδιοῦ

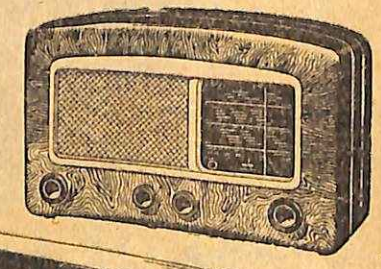

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΜΠΙΣΚΟΤΩΝ
N. & E. I. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
Αί μεγαλύτεραι και τελειότεραι
εγκαταστάσεις της Ανατολής...
 ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 80 ΤΗΛ. 593.561
 ΥΠ/ΜΑ ΑΘΗΝΩΝ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 23 ΤΗΛ. 22.108
Υποκαστήματα
Είς τας κυριώτερας πόλεις της Ελλάδος

Το Μουσικότερο
ΑΓΓΛΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

ΑΓΓΛΙΑ

COSSOR

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ Ν. ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΣ/Α ΚΟΡΑΗ 5 • ΤΗΛ. 34.974

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
 ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΗΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
 ΔΩΡΕΑ Κ. Φρόντζου
 ΗΜΕΡΟΜ. 27925
 27925

Ο φίλος του παιδιού

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθυντής: ΑΛΚΗΣ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ ΠΡΩΤΟΣ — ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 2 — ΑΘΗΝΑΙ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1951 — ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 2.000

ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΛΙΑ ΜΟΥ

Τσίου-τσίου... Καλημέρα σας!
 Νάμαι κι' εγώ συνεργάτης του «Φίλου του Παιδιού». Είμαστε γείτονες με τον κύριο Διευθυντή. Έχω το «ρετιρέ» μου — τη φωλιά μου, δηλαδή — κάτω από τη στέγη του σπιτιού του. Και χθές που πήγα να χτυπήσω το τζάμι του παραθυριού του για να μου ρίξει τα συνηθισμένα ψίχουλα, αντί για ψίχουλα με άρχισε ο καλός σου στο ψαλτήρι. «Τέρμα τα ψίχουλα — μου δήλωσε όρθα-κορτά. «Ανθρωπος μη εργαζόμενος, μηδε εσθιέτω». «Ανθρωπος, δηλαδή, τεμπέλης, φαί δεν έχει. «Εμείνα με άνοιχτο το στόμα — το ράμφος ήθελα να πω — γρήγορα όμως συνήλθα. «Και πρώτα-πρώτα, κύριε Διευθυντά, του κάνω, άσε που δεν είμαι τεμπέλης και άχρηστος — άνοιξε την Έγκυκλοπαίδεια να δείς τί γράφουν για μένα. Έγώ δεν είμαι άνθρωπος, είμαι πουλί». Μά εκείνος εκεί, να επιμένει. «Ανθρωπος, πουλί, το ίδιο μου κάνει, μου ξαναλέει. «Αν δε δουλέψης, δε θα φάς... Για νάχης ψίχουλα, θα γράφης στο «Φίλο του Παιδιού».

«Ακου πράματα... Νά γράφω στο «Φίλο του Παιδιού»! Και με τί να γράφω που δεν έχω χέρια; Μά ο κύριος Διευθυντής βρήκε στη στιγμή τη λύση: «Θα γράφης, μου είπε, με τη μύτη σου. Θα χρησιμοποιήσῃς το ράμφος σου για στυλό. Θα πιάσῃς зύτή τη γωνίτσα του «Φίλου του Παιδιού» και θα μου γράφης κάθε φορά τη στήλη σου...». Και μου έσπρωξε μπροστά μου την ίδια στιγμή ένα πάκο από χαρτιά κι' ένα μπουκάλι μελάνι.

Νάμαι, λοιπόν, χωρίς να το καταλάβω, συνεργάτης του «Φίλου του Παιδιού». Βουτά το στυλό μου — τη μύτη μου ήθελα να πω — στο μελάνι και αρχίζω. Για τί θέμα να σάς γράφω, καλά μου παιδιά; Έγώ είμαι ένας φτωχός σπουργίτης. Θά μ' έχετε δει το χωρίς άλλο στα κλαριά των δέντρων, στις στέγες των σπιτιών σας, στα σύρματα του ηλεκτρικού. Νά σάς πω πως το μάκρος του κορμιού μας δεν ξεπερνάει τους 15 πόντους, τί χρώμα έχουν τα φτερά μου, τί λογής είναι το ράμφος μου κι' άλλα παρόμοια; Μά δλ' αυτά θα τάχετε διαβάσει στα βιβλία του σχολείου σας και θα μέχετε ιδει πολλές φορές και τον ίδιο. Έκείνο που θέλω να σάς παρακαλέσω τώρα που θα γνωριστούμε, είναι να μ' αγαπήσετε λιγάκι και να μη με κυνηγήσετε ποτέ με το λάστιχο. Είμαι τόσο μικρό κι' έχω τόση έμπιστοσύνη στους ανθρώπους...

Ο κύριος Διευθυντής μου ώρισε και τη δουλειά μου. Θα γυρίζω, λέει, τα σπιτία των παιδιών μας — των φίλων του «Φίλου του Παιδιού» — και θα ρίχνω μία ματιά μέσ' από το τζάμι. Νά σάς παρακολουθώ τί κάνετε στα σπιτία σας. Αν είσαστε φρόνιμα, αν διαβάσετε τα μαθήματά σας, μήπως — κατά λάθος — τυραννάτε τους γονείς σας. Γι' αυτό, αν καμιά φορά με δείτε έξω από το τζάμι, μην άνοιξετε το παράθυρό σας για να με διώξετε. Τώρα, μάλιστα, που έπιασε χειμώνας και μου είναι τόσο δύσκολο να βρίσκω την τροφή μου... Ρίχνετε μου αν σάς περισσεύη τότε-τότε και κάνα ψίχουλο. Και θα γίνουμε οί καλύτεροι φίλοι του κόσμου...

Ο ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ

Σάλα αγιοβασιλιάτικα με τα παιχνίδια της χαράς — κούκλες, φρεγάτες, φράμπουλες, πολύχρωμα λαμπιόνια — Και στις παλάμες της γιαγιάς έκαρτερούσε ο κουμπάρας ώρα την ώρα ν' άνοιχτεί να μοιραστεί στα εγγόνια.

Έξω φυσούσε ο σφυριχτής. Μά μες στο σπίτι η θαλπωρή ή εύλογημένη, άνάσαινε κι' ώραϊα χαμογελούσε καθώς το χιόνι άψήλωνε πίσω άπ' το τζόμι μας δαρυ κι' ο χρόνος το ρολόι του με τσιγκουνιά μετρούσε.

Τικ—τάκ! Τα δευτερόλεφτα περνούσαν τόσο σιγαλά, που την καρδιά μας σφίγγαμε ως ν' άρθει εκείνη ή ώρα «Μεσάνυχτα!» να πει ο παπούς και σαν τον άγιο σιωπηλά να κόψει την χρυσόπηττα και να μοιράσει δώρα.

Και νά, σε μένα λάχαιναν πάντα βιβλία με ζωγραφιές, μία σάκα άπό ακριβό πετσι, μία πλάκα, ένα κοντύλι. Και στο μωρό μας τη Μαρί — δίδυμες νάτανε άδερφές — μία κούκλα π' άνοιγόκλεινε τα μάτια και τα χείλη.

Και νά ή μανούλα, τρυφερή σάμπας να δάκρυζε κρυφά, μία πίτσα του πατέρα μας χάριζε έλεφαντένια και κείνος χαμογελαστός—άχ, όλα ώραϊα ήσαν και σφα— δυό τούρκικα πεντόλιρα της κρέμαγε άσημένα.

Και νά, ο παπούς σηκώνονταν κι' έρχόταν δίπλα στη γιαγιά, κι' ως έσκυβε για να της πει ποιός ξέρει τί, στ' αυτή της, πέφταν άπ' το ζουναρί του στην άγκαλιά της τα φλουριά κι' ήταν να διπλοχαίρεσαι και να γελάς μαζί της.

Σπίτι αγιοβασιλιάτικο, χαρά γεμάτο κι' ευωδιά, με της αγάπης το ρυθμό, γλυκό μου έσύ σπιτάκι. Άποψε σε ζωντανεψα ζεστό κι' ώραϊο σε μία καρδιά κι' έγινε πάλι ένα παιδί, μικρό κι' άθωο παιδάκι...

ΓΙΑΝΝΗΣ Β. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Ο «ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ 1951

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ

ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΠΙ
ΣΤΗΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

"Ο ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ"

(Ανεγνωρισμένοι υπό των Υπουργείων
Εμπορ. Ναυτιλίας και Έθν. Οικονομίας)

Όδός 11 Μεραρχίας 23 —
ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. ΤΗΛ. 45-367.

Η 3η τάξις της Έπαγγελματικής και Οικοκυρικής
Σχολής Θηλέων «Ο Αρχιμήδης» εις ώραν διδασκαλίας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ:

- 1) ΣΧΟΛΗ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ
- 2) » ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ
- 3) » ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ
- 4) » ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΑΣ
- 5) » ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΣΩΤΕΡ. ΚΑΥΣΕΩΣ
- 6) » ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ
ΘΗΛΕΩΝ
- 7) » ΜΕΤΑΛΛΕΙΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ:

1) ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ!

α) Ίωνιδων 68 (τέρμα τραμ 21). β) Χατζηκυριάκου
καί Κανάρη (Στάσις Βρυώνη—Τραμ 21).

2) ΕΝ ΛΑΥΡΙΩ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

"Ο ΕΛΙΚΩΝ"

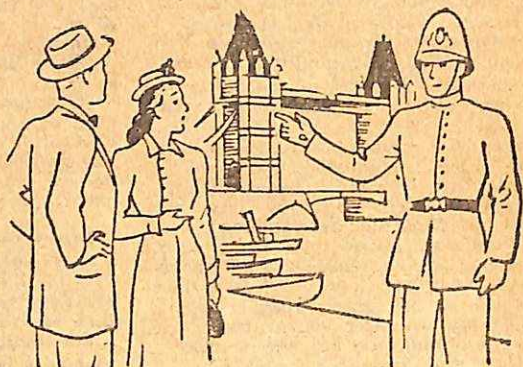
Ν. Σταυροπουλίδου

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 141. — ΤΗΛΕΦ. 83-215

ΑΘΗΝΑ:

ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ — ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ

Μάδετε ΑΓΓΛΙΚΑ ὅπως τὰ μιλοῦν στήν Ἀγγλία.

Κανένα βιβλίο δὲν μπορεῖ νὰ σὰς
μάδη νὰ μιλήσετε σωστά Ἀγγλικά.
Πρέπει ν' ἀκούσετε τὸ ρυθμὸν τους,
τὸν τονισμόν τους, τίς λέξεις πού
χρησιμοποιοῦν οἱ Ἀγγλοὶ στήν καθη-
μερινήν τους ζωή.

Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ Linguaphone
μὲ τὸ ὁποῖον μαθαίνετε χωρὶς κόπο,
στό σπίτι σας, νὰ μιλάτε, νὰ διαβά-
ζετε καὶ νὰ γράφετε περίφημα τὰ
Ἀγγλικά.

Ζητήστε νὰ γνωρίσετε αὐτὸ τὸ συγ-
χρονισμένο Σύστημα Ξένων γλωσσῶν.
Στείλατέ μας τὸ κάτωδι δελτίον.

LINGUAPHONE Ξένων Γλωσσῶν

ΟΝΟΜΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ LINGUAPHONE
Τσῶρτσιλ 30 — Ἀθήνας

Παρακαλῶ στείλατέ μου δωρεὰν τὸ
32σέλιδο ἀναλυτικὸν σας τεύχος γιὰ τὸ
LINGUAPHONE.

Ἡ γλῶσσα πού με ἐνδιαφέρει εἶναι τὰ:

ΑΓΓΛΙΚΑ ☐ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ☐
ΓΑΛΛΙΚΑ ☐ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ☐

Ἄλλη γλῶσσα

Αὐτὴ τὴν ἱστορία πού θὰ σὰς πῶ τὴν εἶ-
χα ἀκούσει φορές καὶ φορές ἀπ' τῆς για-
γιά μου τὸν καιρὸ πού ζοῦσε. Καὶ τὴν
κάθε φορὰ, σὰν τὴν ἀποτελείωνε, πρόσ-
θετε:

— "Ὅτι καὶ νὰ πῆτε, ἐγὼ τὸν εἶδα
μὲ τὰ ἴδια μου τὰ μάτια τὸν Ἀῖ Βασί-
λη. Naί, νὰ σὰς χαρῶ, μάτια μου..."

Παραμονὴ πρωτοχρονιάς, ζεστασιὰ
στό τζάκι — ζεστασιὰ καὶ στὶς καρδιές.
Κι' ἡ γιαγιά νὰ λέη:

— Naί, γιέ μου, σὰν ἀπόψε ἦταν πού
τὸν εἶδα. Ἐγὼ ἤμουν ἄρρωστη στό στῶ-
μα, ὁ παππούς σας πῆγαινε κι' ἐρχότανε
μέσα στὴν κάμαρα. Δίχως δουλειὰ ἀπὸ
ἡνῆες. Μῆτε φωτιά στό τζάκι, μῆτε φαί
τῆς χύτρα. Μεγάλῃ ἡ φτώχεια μας. Ἀρ-
γότερα ἔκανε παράδες ὁ παππούς σας.
Ὁ Ἀῖ Βασίλης τὸν βοήθησε...

Στὸ τζάκι μας λαμπάδιαζε ἡ φωτιά.
Στὸ μπουφὲ μασκοβολοῦσαν οἱ πιατέλες
μὲ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ τσουρέκια. Ἡ ἀδελ-
φούλα μου κι' ἐγὼ ἀκουμπάγαμε τὰ κεφά-
λια μας στὰ γόνατα τῆς γιαγιάς μας.
Κι' ἐκείνη, πότε ἀπλωνε τὰ χέρια της κα-
τὰ τὸ τζάκι καὶ τὰ ζέσταινε, πότε τὰ
περπατοῦσε πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια μας.
Καὶ μιλοῦσε κι' ἔλεγε:

— Τὸ σπίτι μας ἦταν στὴν ἄκρη τοῦ
χωριοῦ. Εἶχα τότε τὰ δυὸ πρῶτα παιδιά
μου. Τὸν πατέρα σας καὶ τὴν θεῖσα σας
τὴν Ἀμαλίτσα. Δὲν τὴν γνωρίσατε σεῖς,
τὴν πῆρε ὁ Θεὸς στὰ καλά της νιάτα, δα-
ξασμένο τ' ὄνομά του. Ὁ Βασίλακός
μου, καλὴ του ὥρα ὅπου θρίσκεται, δὲν
εἶχε ἀκόμα γεννηθῇ. Ἐγὼ, ὅπως σὰς εἶ-
πα, ἤμουν ἄρρωστη, ὁ παππούς σας δι-
χως δουλειὰ, τὰ δυὸ παιδιά, ὁ πατέρας
σας κι' ἡ Ἀμαλίτσα μου, στρωμένα μπρο-
στὰ στό τζάκι, πού εἶχε δὲν εἶχε δυὸ ψευ-
τακούτσουρα καὶ καίγανε. Κι' ἔξω ἀπὸ τὸ
σπίτι κρῦο, χιονιάς...

— Θὰ τὸ στῶμα ἀπόψε, εἶχε πει κά-
ποια ὥρα ὁ παππούς σας.
— Ἀσχημὸ πράμα, παιδιά μου, τὸ
ἄδειο τσουκάλι, ἄσχημο καὶ τὸ κρῦο σπι-
τι. Ἐμεῖς τόχαμε καὶ τὰ δυὸ. Καὶ ποῖος
θὰ μὰς βοηθοῦσε στὴν ἀνάγκη μας;

— Κοντεύανε μεσάνυχτα — συνέχιζε
τὴν ἱστορία τῆς ἡ γιαγιάς μας. Στὸ δρό-
μο εἶχε σταματήσει ὁ ἀέρας κι' ἄρχιζε νὰ
πέφτει τὸ χιόνι. Μέχρι τὰ ξημερώματα θὰ
τὸ εἶχε στῶσει. Ὁ Ἀντώνης — ὁ παπ-
πούς σας, λέω — ἦρθε μέχρι τὸ παράθυ-
ρο καὶ κοίταξε ἔξω.

— Ἐνὰ μπόι θὰ τὸ πάη, Ἀγγελικώ-
λα, γυρίζει καὶ μοῦ λέει.
— Τὸν ἀκούσα, δὲν τὸν ἀκούσα; Θερ-

μαίνονμουνα στό στῶμα μου, ἡ δόλια.
Καὶ τὰ μάτια μου δὲν ξεκολλοῦσαν ἀπὸ
τὰ παιδάκια μου — τὰ νηστικά, τὰ ξε-
παγιασμένα...

Κοντεύαν πιά μεσάνυχτα. Εἶναι ἡ ὥ-
ρα πού ἔρχεται ὁ Ἀῖ Βασίλης μὲ τὰ
δῶρα του. Ἐκτὸς ἀν' ἐμποδιζόταν ἀπὸ
τὸ χιόνι καὶ δὲν χτυποῦσε τὸ σπῆτι τοῦ
παπποῦ ἐκείνη τὴν νύχτα.

— Ζύγωνε πιά νὰ μὴ ὁ καινούργιος
χρόνος — μιλοῦσε πάντα ἡ γιαγιά μας.
Πῶς θὰ ἐρχόταν τάχα; Θὰ μ' ἔβρισκε
ἄρρωστη, μὲ δυὸ παιδιά πεινασμένα κι'
ἄλλο ἓνα στό δρόμο... Βούρκωναν τὰ μά-
τια μου μόνο πὸ τὸ συλλογιζόμουν. Κι'
ἐκείνη τὴν ὥρα...

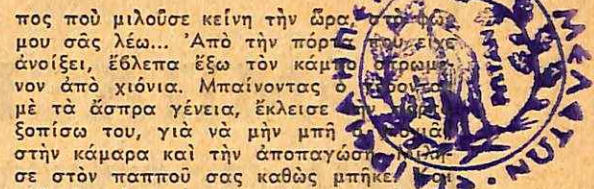
Ἐκείνη τὴν ὥρα κάποιος χτύπησε στὴν
ἐξώπορτα. Ποῖος μποροῦσε νὰ ἦταν μέσα
στὴν χιονισμένη νύχτα; Σκύλος δὲ δρι-
σκότανε στό σπῆτι ἡ κάπου ἀλλοῦ γιὰ νὰ
τὸν γαυγίσῃ. Ὁ παππούς κοιτάχτηκε μὲ
τὴν γιαγιά καὶ πῆγε ν' ἀνοίξῃ. Τί εἶχε νὰ
φοβηθῇ; Ὁ καλὸς καὶ ἡμερὸς ἄνθρωπος
δὲν ἔχει νὰ φοβηθῇ τίποτ' ἄλλο πὲρ' ἀπ'
τὸ Θεό. Τὰ παιδιά πού εἶχανε μισοκοιμη-
θῇ πλᾶϊ στό τζάκι, ἀνοῖξαν τὴν ἴδια στι-
γμὴ τὰ μάτια τους. Ὁ πατέρας τους εἶ-
χε ἀνοίξῃ κιόλας τὴν πόρτα.

— Τὸν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου νὰ μπαί-
νῃ ἀπὸ τὴν ἀνοιγμένη πόρτα — συνέ-
χισε ἡ γιαγιά μας πάλι. Naί, νὰ σὰς
χαρῶ, παιδιά μου. Ἐνὰς γέροντας μὲ
μαῦρα ρούχα κι' ἄσπρα γένεια. Κι' ἡ
γλυκὰ νὰ ξεχειλᾷ ἀπὸ τὰ μάτια του.
Κι' ἅμα ἔκανε καὶ μίλησε, δὲν ἦταν ἄνθρω-

Οἱ χιλιάδες ἀναγνώστες τῆς
«Αἰολικῆς Γῆς», τῆς «Γαλήνης»
καὶ τοῦ «Νοῦμερου 31.328», θὰ
διαβάσουν τώρα τὸ νέο μυθιστό-
ρημα τοῦ

ΗΛΙΑ ΒΕΝΕΖΗ
"Ἐξοδος"

Πωλεῖται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα
Ἐκδόσεις «ΑΛΦΑ» Ι. Μ. ΣΚΑΖΙΚΗ

πος πού μιλοῦσε κείνη τὴν ὥρα, πού εἶ-
χε μου σὰς λέω... Ἀπὸ τὴν πόρτα πού εἶχε
ἀνοίξῃ, ἔβλεπα ἔξω τὸν καμῖν στρωμα-
νὸν ἀπὸ χιόνια. Μπαίνοντας ὁ γέροντας
μὲ τὰ ἄσπρα γένεια, ἔκλεισε τὴν πόρτα
ξοπίσω του, γιὰ νὰ μὴ μπῇ ὁ ἀέρας
στὴν κάμαρα καὶ τὴν ἀποπαγώσι. Ἐπὶ
σε τὸν παππού σας καθὼς μῆκε, καὶ
τοῦ εἶπε ὅτι πῆγαινε στό γειτονικὸ χω-
ριὸ κι' εἶχε χάσει τὸ δρόμο του μέσα στὴ
νύχτα. Ὁ πατέρας σας κι' ἡ Ἀμαλίτσα
εἶχανε σηκωθῇ ἀπὸ κεί ὅπου κάθονταν.
Καὶ νὰ δῆς πού εἶχανε ξεθαρρευτεῖ κι' εἶ-
χανε ρθεῖ κοντὰ του... Κι' ἐκείνος πάλι
εἶχε ἀπλώσει τὰ χέρια του καὶ τὰ χάιδευε.
"Ὅλοι μας εἶχαμε χάσει τὴν μιλιὰ μας κι'
εἶχαμε καρφώσει τὰ μάτια μας ἀπάνω
τοῦ κείνη τὴν ὥρα. Κι' ἐκείνος ἀπὸ τ' ἄλ-
λο μέρος περπατοῦσε τὰ δικά του πάντα
μας κι' ὀλόγυρα στὴν κάμαρα.

— Πού θὰ πᾶς τέτοιαν ὥρα μέσα στὴ
νύχτα — ἔβλεπε τὴν λαλιά του καὶ τοῦ μι-
λήσε μὲ τὰ πολλὰ ὁ παππούς σας. Κά-
τσε, λέω, νὰ κοιμηθῇς ἐδῶ κι' αὔριο πού
θὰ ξημερώσῃς φεύγεις. Μόνο πού δὲ θέ-
χουμε νὰ σὲ φιλέψουμε τίποτ' ἄλλο ἐκτὸς
ἀπὸ ψωμί...

— Αὐτὰ τὰ τελευταῖα λόγια τὰ εἶχε
πεῖ ὁ παππούς σας μὲ ντροπή. Νὰ μὴν
ἔχη νὰ δώσῃ ἓνα πιάτο φαί στό στρατο-
κόπο τῆς νύχτας... Μὰ κείνος ὁ γέροντας
διαζότανε νὰ φύγῃ. Τὸ δρόμο ἤθελε μονά-
χα νὰ τοῦ δείξουν. Σὰ νὰ μὴν τὸν ἤξε-
ρε, λέω. Μπορεῖ νὰ μὴν τοὺς ξέρῃ τοὺς
δρόμους ἀπέξω κι' ἀνακατωτὰ ὁ Ἀῖ Βα-
σίλης; Γιατί ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Ἀῖ Βασί-
λης ἐκείνος ὁ γέροντας, γιέ μου. Δὲ
μποροῦσε νὰ ἦταν ἄλλος ἀπ' αὐτόν. Πρὶν
νὰ φύγῃ, χάιδεψε ξανά τὰ παιδιά, μὰς
εὐχήθηκε ὅλους τὴν καλὴ χρονιά, καὶ τρά-
θηξε κατὰ τὴν πόρτα. Πρὶν τὴν ἀνοίξῃ,
κοντοστάθηκε. Ἐ—ε τοῦ χέρι του στὴν
τσέπη τοῦ ρούχου του, ἀνάσσυρε ἓνα πουγ-
γὶ μὲ λεφτὰ καὶ τῶδαλε στὰ χέρια τοῦ
παπποῦ σας. Καὶ πρὶν προφτάσουμε νὰ
ποῦμε λέξη, ἀνοίξε καὶ δῆκε...

— Ὅρκο ἔπαιρνε τὴν κάθε φορὰ ἡ για-
γιά μας πῶς ἦταν ὁ Ἀῖ Βασίλης ὁ γέ-
ροντας ἐκείνης τῆς νύχτας. Σὰ συνέφερε
ὁ παππούς ἀπὸ τὴν ἐκπληξή του, ἀνοίξε
ξανά τὴν πόρτα κι' ἔκανε νὰ τρέξῃ ξο-
πίσω του. Δὲν τὸν εἶδε πούθενά. Περπά-
ταγε τόσο γρήγορα ἡ ἡ γῆς εἶχε ἀνοίξῃ
νὰ τὸν καταπιῇ;

— Κεῖνο πού ξέρω ἐγὼ — τελειώνει
τώρα ἡ γιαγιά μας — εἶναι ὅτι μ' ἐκεί-
να τὰ λεφτὰ πού μὰς ἀφῆκε, φάγαμε,
ντυθήκαμε καὶ ποδεθήκαμε κι' ἀνοίξε ὁ
παππούς σας δουλειὰ. Καὶ τὸν πῆγε κα-
λὰ ὁ Θεὸς ἴσαμε τὴν ὥρα πού τὸν καλε-
σε κοντὰ του.

— Κι' ἦσαν πολλὰ τὰ λεφτὰ, γιαγιά
πού εἶχε τὸ πουγγί;

Τὴ ρωτοῦσαμε τότε ἐμεῖς.

— Λίγα, πολλὰ — μὰς ἀποκρινόταν
πάντα ἐκείνη — ἦταν λεφτὰ εὐλογημένα,
παιδιά μου. Λεφτὰ πού πιάσουν τόπο.
Καὶ τὸ παιδί πού γεννήθηκε ὀστερότερα,
ὁ ἀδερφὸς τοῦ πατέρα σας, ὁ θεῖος σας
τὸ γάλαμα Βασίλη. Σὰ νάταν βαφτι-
στήρι ἐκείνου τοῦ γέροντα. Τοῦ Ἀῖ Βα-
σίλη, θὲ νὰ πῶ...

Αὐτὴ τὴν ἱστορία πού σὰς εἶπα, τὴν
ἔχω ἀκούσει φορές καὶ φορές ἀπὸ τῆς για-
γιά μου τὸν καιρὸ πού ζοῦσε. Κοντεύω
νὰ τὴν πιστέψω κι' ἐγὼ. Ἄν θέλετε, πι-
στέψτε τὴν καὶ σεῖς. Ὅπως πιστευομε
καμμιὰ φορὰ στὰ παραμύθια...

ΑΛΚΗΣ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

«ΜΠΑΞΕΡ»

Έλληνο - αγγλική Σχολή

ΜΙΧ. ΤΣΑΚΩΝΙΑΤΗ — Καθηγητού Μαθηματικών
Πάτρου 23 — Πατήσια — Τηλ. 85-918

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ - ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ - ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ
ΠΟΛΥΩΡΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ

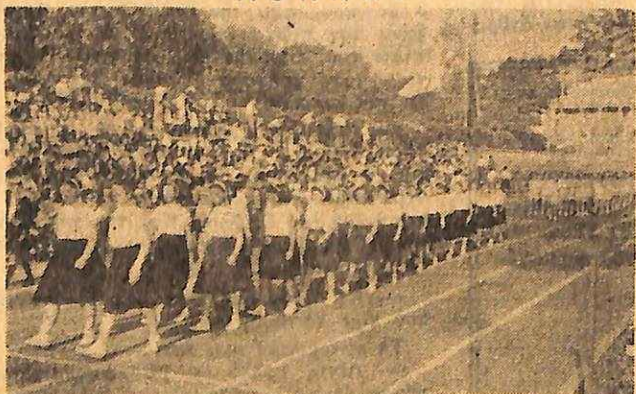
Υπό των ΕΡ. ΜΠΑΞΕΡ, Α.Ι.ΡΙΣ ΜΠΑΞΕΡ — ΠΡΑ.Ι.Σ
—ΘΕΛΜΑ ΡΑ.Ι.Σ — ΛΩΡΕΝΣ — ΜΠΙΣΟΠ — Σ. ΖΩ-
ΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ Α. ΜΠΟΥΔΑ

Η Σχολή διαθέτει αυτοκίνητον διά την μεταφοράν των
μαθητών.

ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΠΑΚΑ

ΟΔΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΥ 18. ΤΗΛΕΦ.: 70-122 ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΟΔΟΣ ΙΦΙΚΡΑΤΟΥΣ 19. ΤΗΛΕΦ.: 71-459 ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΑΘΗΝΑΙ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ - ΔΗΜΟΤΙ-
ΚΟΝ - ΠΛΗΡΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΞΕΝΑΙ ΓΛΩΣΣΑΙ: ΑΓΓΛΙΚΑ—ΓΑΛΛΙΚΑ. Ρυθμική Γυ-
μναστική — ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ. — Διδασκαλία Μου-
σικής — ΧΟΡΩΔΙΑ — ΠΙΑΝΟ.

Αυτοκίνητον διά τους μακράν οικόοντας.
Τμήμα διαμονής και μελέτης των παιδιών κα' θ' ὅλην
τὴν ἡμέραν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν εἰδικῶν παιδαγωγῶν.

Ἐκπαιδευτικὸς Σύνδεσμος Ο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ»

ΝΥΚΤΕΡΙΝΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1900

ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Κουντουριώτου 127. Τηλ. 43-657, Πειραιεύς.

ΤΜΗΜΑΤΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

- 1) ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΥΣΕΩΣ.
- 2) ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΑΣ.
- 3) ΣΧΕΔΙΑΣΕΩΝ.

Η ΔΑΤΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΗΣ Κ. ΧΡΥΣΟΥΛΑΣ Κ. ΓΟΥΝΑΡΑΚΗ

ΠΑΤΗΣΙΩΝ 30C
ΑΘΗΝΑΙ
ΤΗΛ. 84-038

Ἀμφίβια ἔντομα

Όλοι ξέρουμε τί είναι τὰ ἀμφίβια: ὄντα πού ἡ φύση τὰ προίκισε μέ τὴν ἱκα-
νότητα νὰ ζοῦν καὶ στὴν ξηρὰ καὶ στὸ
νερό. Τὰ παραδείγματα πού θυμόμαστε
μεύεως, εἶναι ὁ κροκόδειλος, ὁ βάτοαχος,
ὁ ἵπποπόταμος κτλ. Ἀπὸ τοὺς κατοίκους
τοῦ νεροῦ: ἡ φάλασσα, ἡ φώκια, ὁ θαλάσ-
σιος ἵππος κτλ. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἀμφί-
βια ἔντομα, κι' αὐτὰ εἶναι λιγώτερο γνω-
στά. Γιά πολὺν καιρὸ τὰ νόμιζαν ἀπακλει-
στικά ὑδροβία. Κι' ἔκαναν λάθος. Ὁ ὕ-
δροφιλος καὶ ὁ δῦτης πού εἶναι
μεγάλα κολεόπτερα, μπαίνουν καὶ βγαίνουν
ἀπὸ τὸ ἕνα στοιχείο στὸ ἄλλο μέ τὴ μεγα-
λύτερη άνεση.

Ἄν σκύψουμε μέ προσοχὴ πάνω ἀπὸ τὸ
ἕλος πού κολυμποῦν, θὰ προσέξουμε ὅτι ἔ-
χουν «ὕδροδυναμικὲς» ἰδιότητες, πού τοὺς
ἐπιτρέπουν νὰ κινούνται μέ ἐξαιρετικὴ
ἕνση.

Τὰ πέλματά τους, συγκεκριμένα, εἶναι
πλατεῖα, πολὺ πλατεῖα σὲ σχέση μέ τὴν
ὀλική τους κατασκευή. Χρησιμοποιοῦν σὰν
κουπιά. Καὶ νὰ πού τὰ ἔντομα μας ἀνε-
δαίνουν πρὸς τὴν ἐπιφάνεια.

Βγαίνουν. Τὰ φτερά τους ἀνοίγουν, ἀ-
νεβαίνουν στὸν ἀέρα, μέ μιὰ λέξη πετοῦν.
Κι' ὕστερα ξαναγυρίζουν ἀπὸ τὸ μικρὸ
τοὺς περίπατο καὶ κολυμπᾶνε καὶ πάλι.
Πῶς μποροῦν κι' ἀνασαινοῦν ἐκεῖ μέσα;

Εἶναι ἀπλούστατο. Ἐχουν... προμήθειες
ἑλκος, ὅπως οἱ ὕτες μέ τὰ σκάφανδρα.
Ὁ δῦτης τοποθετεῖ τὸν ἀέρα ἀνάμε-
τα στὰ ἔλτρα, δηλ. τὰ ἐξωτερικὰ φτερά
τὸν κολεοπτερόν καὶ τὴν κοιλία τους. Ὅσο
γιά τὸν ὕδροφιλο — κι' αὐτὸ εἶναι
ἀκόμα πλεονέκτημα — ἀποθηκεύει τὸν ἀέ-
ρα ὀχι μόνον στὰ ἔλτρα, ἀλλὰ καὶ στίς
τριχὲς τῆς κοιλίας του.

Οἱ λάρβες, δηλ. οἱ νύμφες τῶν ἐντόμων
αὐτῶν, εἶναι πολὺ σαρκοβόρες καὶ κατα-
βροχθίζου τὰ μαλάκια, τοὺς τριτίνες,
τοὺς γυρίνοους καὶ μικροὺς βατράχους καὶ
μικροσκοπικὰ ψαράκια! Ἡ νύμφη τοῦ
δῦτη ἔχει ἕναν ἐντελὸς ἰδιαιτέρου τρόπου
γιά νὰ τρέφεται. Ἐχει κοίλα, κούφια σα-
γόνια, πού δὲν περιορίζονται νὰ πετσοκό-
ζουν τὴ λεία τους, ἀλλὰ νὰ τὴ χωνεύουν
ἡλόας.

Τὸ προϊόν τῆς χωνεύσεως αὐτῆς ἀπορρο-
πᾶται στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σώματος. Ὅταν
ἡ ἀππυχθεὶ καὶ πάρει τὴν τελικὴ τὴν μορ-
φή, ὁ δῦτης μένει καὶ πάλι σαρκοβό-
ρος, ὅπως καὶ στὸ πρῶτο στάδιο τῆς ἀνα-
πτύξεώς του.

Ὁ ὕδροφιλος, ὅμως, ἀλλάζει γού-
ττα καὶ γίνεται φυτοφάγος. Καὶ μιμεῖται
εἰς αὐτὸ τὸν γήινο ξάδελφὸ του, τὴ χρυσό-
μυγα. Ὑπάρχουν ὅμως κι' ἄλλα ἀμφίβια
ἔντομα, ὅπως ἡ φουγάνη καὶ ὁ βασιλεὺς-
αὐτοκράτος μέ τίς ἰδίες περιέργες συνή-
θειες.

Βλέμμα «Γυπὸς»

Ξέρετε πῶς ἡ ἀράχνη, παρὰ τὰ ὀχτώ
της μάτια καὶ ἀνάλογα μέ τὸ εἶδος τῆς,
βλέπει 100 ἕως 800 φορές λιγώτερο ἀπὸ
μας; Ἀντίθετα τὸ ρεκόρ τῆς ὁράσεως
τοῦ ἔχει ὁ γυπὸς πού μπορεῖ νὰ δῇ ἕνα πον-
τίκι σ' ἕνα χωράφι ἀπὸ ὕψος 2.000 μέτρα

ἔνῳ πετάει. Τὸ γεράκι βλέπει ἕνα ἔντομο
ἀπὸ ἀπόσταση 150 μέτρων. Ἡ ὁραση
μιάς μέλισσας εἶναι 80 φορές πλεονέκτη
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ περισσότερα ἔντο-
μα βλέπουν ἀπὸ ἀπόσταση 50 ἑκατοστο-
μέτρων ἕως 2 μέτρων, πράγμα πού εἶναι
πολὺ σημαντικό σὲ σχέση μέ τὸ μικρο-
σκοπικώτατο σῶμα τους. Ὅλα, ἀλλω-
στε, ἀκούει νὰ λένε πῶς οἱ γάτες βλέπου-
νε καθαρὰ στὸ σκοτάδι. Αὐτὸ δὲν εἶναι
ἀπόλυτα σωστό: ἡ ὁραση τῆς γάτας εἶναι
ἀπλούστατα 40 φορές πλεονέκτη ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου μέσα στὸ σκοτάδι.

Παίρνουν συχνὰ σὰν παράδειγμα τὸν
λύγκα ὅταν θέλουν νὰ πουν γιά κάποιον
ὅτι ἔχει δυνατὴ ὁραση. Ἀλλὰ θὰ ἔπρεπε
νὰ λένε καλύτερα: «ἔχει μάτια σὰν τοῦ
γυπα». Θὰ ἦταν πλεονέκτη.

Καλλιέργεια... ποντικῶν

Λένε πῶς οἱ γυναῖκες φοβούνται τὰ
ποντίκια. Ὑπάρχει ὅμως τουλάχιστον μιὰ
ἐξαιρεση στὸν κανόνα: ἡ κ. Μπλόουερς, ἀ-
πὸ τὸ Σαιντ Ἀλμπάν τοῦ Χερτφορσάιρ
στὴν Ἀγγλία, πού τρέφει... 30.000 πον-

τίκια στὰ κτήματά της. Μερικὰ ἀπὸ τὰ
ποντίκια αὐτὰ, σπανιότατα εἶδη, ἀξίζουν
μέχρι... 25.000 γαλλικὰ φράγκα. Γιά νὰ
κρίνουμε γιά τὴν ὀμορφιά τους, λέει ἡ κ.
Μπλόουερς, πρέπει νὰ τὰ πιάσουμε ἀπὸ
τὴν... οὐρά τους!

Δὲν τὰ τρώει ποτέ μέ τυρί, λέει.
Τὸ τυρὶ δὲν κάνει γιά τὰ ποντίκια, γιὰτί
παρουσιάζονται λεκέδες στὸ δερμα τους.

Μικρὲς αἰτίες, μεγάλα ἀποτελέσματα

Ὁ γιατρός Λαενέκ, περνώντας ἕνα
πρωῖ μέσ' ἀπὸ κάποιο μ' κρὸ δάσος, εἶδε
δύο παιδιὰ πού παίζανε μέ τὸν κοῦφιο
κορμὸ ἐνὸς ξερῶ δέντρου. Τραβηγμένος
ἀπὸ τὴ ζωηρότητά τους, κοντοστάθηκε νὰ
ἀπολαύσῃ τὸ παίγνιδι τους καὶ προσέξε,
ὅτι ἡ φωνὴ τῶν δύο παιδιῶν δυνάμεινε ὅ-
ταν φώναζαν ἀπὸ τίς δύο ἄκρες τοῦ κοῦ-
φιου δέντρου.

Ἀπὸ τὴν παρατήρησή αὐτὴ γεννήθηκε τὸ
στῆθοσκοπιο πού ἔκανε δυνατὴ τὴν

ἀκριβὴ στηθοσκοπήσῃ πού ἔσωσε τόσους
ἀσθενεῖς.

Τὸ ἀεριόφως

Ἐνα πρωῖ τοῦ 1795 ὁ νεαρὸς Φίλιπ
διασκέδαζε ζεσταίνοντας στὴ φωτιά ἕνα
μπουκάκι γεμάτο ροκανίδα. Ἡ φωτιά με-
ταδόθηκε στὸν καπνὸ καὶ τὸ ἀέριο πού

ἐδγαίνε ἀπ' τὴν μπουκάλα, ἄρχισε νὰ καί-
γεται μέ ζωηρότατη λάμψη.
Ὁ νεαρὸς Φίλιπ ἦταν ὁ Φίλιπ Λεμπόν,
ὁ κατοπινὸς εφευρέτης τοῦ φωταερίου.

Τὰ πρῶτα... διδύλια

Ὅταν πιάνετε στὸ χέρι τὸ διδύλιο σας
ἢ τὸ περιοδικὸ σας, πού σας φέρνει τόση
χαρὰ, ἐρχόσαστε σ' ἐπικοινωνία μέ τὴ σκέ-
ψη ἐκείνων πού τὰ ἔγραψαν. Σὰς πέρασε
ὅμως ποτέ ἀπὸ τὸ μυαλό σας πῶς ἐπικοι-
νωνοῦσαν μεταξύ τους οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι,
πού δὲ γνώριζαν οὔτε γραφὴ οὔτε ἀνά-
γνωση;

Ἡ ἐπιστὴμὴ στράφηκε μέ ἰδιαιτέρου ἐν-
διαφέρον νὰ δοῇ τὸν τρόπο, μέ τὸν ὁποῖο
ἀνταλλάσσανε οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι τίς ἰ-
δέες τους καὶ προσεπείθησε νὰ εἰσὴ φῶς
σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Μερικοὶ ἐπιστήμονες
ζήτησαν νὰ ἐξηγήσουν τὰ πρῶτα σημάδια
τῆς ἀνθρώπινης ἐπικοινωνίας μέ τὴ γραφὴ,
μέ τίς ζωγραφιστὲς πέτρες καὶ τὰ μαρμα-
ρα, πού δρέθηκαν μέσα στὰ προϊστορικά
σπήλαια καὶ στοὺς προϊστορικοὺς τάφους.
Ἄλλοι διάβασαν καθαρὰ μνημῆματα σὲ ὀ-
ρισμένα πρωτόγονα σχέδια πάνω σὲ γκρε-
μούς, ὅπως σ' ἕνα σχεδιάσμα ἀπὸ τὴν ἐπο-
χὴ τῶν παγετώνων, ὅπου ἕνας κυνηγὸς ἀφη-
σε «γραπτό» μῆνυμα στοὺς συντρόφους
του, πῶς δρῆκε δύο ἐλάφια καὶ τὰ κυνη-
γούσε.

Στοὺς ἀρχαιότερους πολιτισμοὺς, οἱ ἄν-
θρωποι χρησιμοποίησαν πρακτικώτερου τρό-
που γιά νὰ μεταδίδουν τὰ λόγια τους: Οἱ
Ἰνδιανοὶ τῆς Περουβίας χρησιμοποιοῦσαν
σπάγγους μέ διαφορετικὰ χρώματα, δεμέ-
νους μέ χαρακτηριστικὸς κόμπους γιά νὰ
περιγράψουν τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς ἱ-
στορίας πού ἤθελαν νὰ πουν. Στὴν ἀρχαίᾳ
Κίνα, οἱ ἄνθρωποι δημιούργησαν μιὰ πο-
λυάριθμη σειρά ἰσογραμμάτων, δηλ. εἰκό-
νων, πού ἡ κάθε μιὰ τους ἀντιπροσώπευε
μιὰν ἰδέα ἢ μιὰ λέξη καὶ μετέδιδαν μ' αὐτοὺς
τὸν τρόπο λεπτομερέστερες περιγραφές καὶ
ἰδέες μέ γενικὸ ἐνδιαφέρον.

Ἡ ἰσογραφία εἶναι ἡ γιὰγιά τοῦ ἀλφα-
βήτου. Οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι, μέ τὰ ἱερο-
γλυφικά τους ἀνέπτυξαν τὸ σύστημα τῶν
Κινέζων μέ δικὸ τους τρόπο. Τὰ ἱερογλυ-
φικά ὅμως τὰ μάθαιναν μόνο οἱ ἱερεῖς καὶ
πολὺ ἀργότερα πῆραν διάδοσιν, ἀλλὰ καὶ
πάλι τὰ χρησιμοποιοῦσαν ἀποκλειστικά
στὴν ἐμπορικὴ ἀλληλογραφία.

Οἱ Φοίνικες, λαὸς πολὺ ἐμπορικός, ἀπλο-
ποίησαν σὲ σημαντικό βαθμὸ τὰ ἱερογλυ-
φικά, ἀποφεύγοντας τὰ ἀναρίθμητα ση-
μάτα τους. Δημιούργησαν ἔτσι τὸ ἀλφάβη-
το, πού ἱκανοποιούσε μέ τὴν ἀπλοότητά του
τίς ἀπαιτήσεις τῆς ἐμπορικῆς τους ἀλλη-
λογραφίας.

Τὸ ἀλφάβητο τῶν Φοινίκων πέρασε κα-
τόπι στὴν Ἑλλάδα, ὅπου ἐπαθε μερικές
τροποποιήσεις, ἀνάλογες μέ τὴν ἑλληνικὴ
γλῶσσα. Τροποποιήσεις ἔκαναν ἀργότερα
στὸ ἑλληνικὸ ἀλφάβητο οἱ Ρωμαῖοι.

Ποῦ ἔγραψαν ὅμως οἱ ἀρχαῖοι; Πρῶτοι
οἱ Κινέζοι χρησιμοποίησαν τίς ἴνες ἐνὸς
φυτοῦ, τίς κατεργάζονταν καὶ ἔγραφαν ἐκεῖ
πάνω τὰ ἰσογράμματα τους. Δεκατρεῖς
αἰῶνες πρὸ Χριστοῦ, οἱ Φοίνικες μετέφεραν
τὸ φυτὸ αὐτὸ στὴ Μεσόγειο καὶ οἱ Αἰγύ-
πτιοι τὸ καλλιέργησαν προθυμότητα. Τὸ
αὐτὸ αὐτὸ δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν περίφημο
πάπυρο. Πολλὰ ἀρχαῖα συγγράμματα ἔ-
χουν σωθεῖ, γραμμένα πάνω σ' αὐτόν. Ὁ
πάπυρος ἦταν ἕνα μεγάλο φύλλο. Στὴ μιὰν
ἄκρη του εἶχε ἕνα ἕλκο, γύρω ἀπὸ τὸ ἕλκο
αὐτὸ τυλιγόταν ὁλόκληρο τὸ φύλλο, σὰν
κυλινδρὸς.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες χρησιμοποίησαν
μολύβδινες πλάκες καὶ χάραξαν ἐκεῖ πάνω
τὰ ἔργα καὶ τὰ ποιήματά τους. Πολλές
πλάκες μαζί, ἀποτελοῦσαν ἕνα διδύλιο.
Χρησιμοποιήθηκαν ἀργότερα καὶ οἱ περ-
γαμνές: μαλακὰ δερμάτια, ὅπου οἱ σοφοὶ
ἔγραφαν μέ φτεροὺς χήνας καὶ μελάνη.

Οι χωρικοί μας στη Ρούμελη, όπου υπάρχουν μεγάλα δάση από Έλατα, το τραγουδούν αυτό το δέντρο στις γιορτές τους και στα πανηγύρια τους, με τούτα τα λόγια:

Στη Ρούμελη 'ναι ένα δέντρο
πικνόφυλλο και δροσερό
Στη ρίζα του έχει κρύο νερό
και στην κορφή χρυσό σταυρό.

Έτσι ακριβώς είναι ο Έλατος, όπως τον ζωγραφίζουν τούτοι οι στίχοι. Πικνόφυλλος, γιατί τα άσημογαζωμένα φυλλάκια του είναι πυκνά-πυκνά φυτρωμένα πάνω στο κλωνάρι. Δροσερός, γιατί φυλλακρατάει όλο χρόνο και δεν ξεγυμνώνεται τον χειμώνα από τη φυλλωσιά του. Και ψηλά στην άκρη της πυραμίδας που σχηματίζει ή συμμετρική φυλλωσιά του, ή περίφημη σταυροκορυφή του, λαμπροκοπεί χρυσοπράσινη, καθώς τήνε χτυπούν του ήλιου οι ακτίνες.

Αυτός είναι ο Έλατος, το δέντρο που δασεύει τα ψηλά βουνά μας, το Χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Μα στον Έλατο, αν προσέξη κανείς, θά δει ένα πράγμα περίεργο. Πάνω στα κλώνια του, και μάλιστα στα πιο ψηλά, συχνά, πολύ συχνά, φυτρώνει ένα άλλο δέντροκι, ένα ολοπράσινο κλαρόπουλο, με συμμετρικό καθώς και ο Έλατος κλάδωμα, που έχει εδώ κι εκεί πάνω του κάποιους άσπρους στρόγγυλους σαν μπήλιες καρπούς. Είναι το μαγικό αντίκλαρο του Έλατου, δηλαδή κλαρί φυτρωμένο πάνω στο κλαρί, που σε πολλά μέρη το λένε Μελά, άλλου Μελιό, άλλου Ίξο και Εό. Οι ολοστρόγγυλοι άσπροι καρποί του, είναι γεμάτοι από μια κόλλα, που μ' αυτήν φτιάχνουν έδερρα. Τόν Μελά ή Ίξο, οι τσοπανοαίοι τον μαζεύουν και τον δίνουν στα πρόβάτα τους. Είναι σπουδαία τροφή και βοηθάει τα ζώα να κατεβάζουν πολύ γάλα.

Αυτός, ο Ίξος, μοιάζει πάρα πολύ με τον άλλο Ίξο, το αντίκλαρο της Δρυός, το ιερό φυτό που οι αρχαίοι Δρυΐδες το κό-

δανε κάθε πρωτοχρονιά με χρυσό μαχαίρι, μέσα στους παρθένους γαλατικούς δρυμους και το χρησιμοποιούσαν στις δεισιδαιμονικές τους ιεροπραξίες, καλώντας τους πιστούς «ἐπὶ τὸν Ίξον τὸ Νέον Έτος». Από κείνα τα πανάρχαια χρόνια ο Ίξος βαστάει ως τα σήμερα τη μαγική του σημασία πάνω στους ανθρώπους. Όλοι οι ευρωπαϊκοί λαοί τότε νομίζουν τον Ίξο για κλαρί της Τύχης. Κλωνάρια από αυτό κρεμούνε στα στίβια τους κάθε πρωτοχρονιά. Και το έθιμο τούτο, άγνωστο στη χώρα μας, είναι τώρα λίγες δεκαετίες που διαδόθηκε και σε μας. Και βλέπουμε κάθε παραμονή Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς στους δρόμους της Αθήνας, τους φίλους μας τους Μενιδιάτες, να πουλούν Ίξο, που τον μαζεύουν πάνω στα Έλατα της Πάρνηθας και που τον διαλαλούν με το ευρωπαϊκό του όνομα: Γκί...!

Κι' οι περισσότεροι από τους Αθηναίους τον αγοράζουν πιδ πολύ για την ώραίρα πρασινάδα του και τον φέρνουνε στα σπίτια τους, να στολίσουν τα ανθογυάλια τους και τα βάζα τους, κι' όχι από δεισιδαιμονία.

Όστόσο, σε πολλά μέρη της Ελλάδας, ανάμεσα στους άπλοίκους χωρικούς μας, ο Ίξος τιμάται σαν αληθινό μαγικό κλαρί, ως τα χρόνια μας. Θά το δῆτε και σεις μόνοι σας, από αυτό το γεγονός που θα σας διηγηθώ τώρα.

Κοντά στην Αμφιλοχία (Κραβασαρά) είναι το χωριό Βαρετάδες. Κοντά στο χωριό αυτό είναι το παλιό μοναστήρι του Αη Δημήτρη που έχει ρημάσει και δεν σώζεται πιά παρά μόνο η εκκλησιά του. Στον αυλόγυρο της εκκλησιάς φυτρώνει ένα μεγάλο Πουρνάρι και ψηλά στα κλώνια του φυτρώνει αντίκλαρο, δηλ. Ίξια. Όταν κανένα από τα γύρω χωριά ή και απ' ότους κλητούς συνοικισμούς των κτηνοτρόφων (Βλαχοκόνακα) τύχη να είνε κάποιος άρρωστος και τυραννιέται επίμονα πολύν καιρό από την άρρώστεια του, δίχως να βλέπει γιατρεία, έρχεται στον Αη Δημήτρη των Βαρετάδων και πετροβολάει τον αντίκλαρο. Αν δεν καταφέρει να ρίξη λίγα φυλλαράκια έτσι με τις πρώτες δυο-τρεις ριζιές, τότε τάζει λάδι στον Άγιο και ξαναδοκιμάζει. Αν δεν πετύχει πετύχει με τη βοήθεια του Αη Δημήτρη να προμηθευθῇ μερικά φύλλα. Αυτά τα φύλλα τα βράζουν το μεσάνυχτα, έννιά γρηές μ' έννιά λογιά ξύλα, πίνει ο άρρωστος το ζουμί και... γιαιτρεύεται. Έτσι πιστεύουν οι χωριανοί για το αντίκλαρο του Πουρναριού της εκκλησιάς του Αη Δημήτρη των Βαρετάδων.

Νά λοιπόν μια περίπτωση που το αντίκλαρο, ο Ίξος, κοντοκρατάει όλη του την αρχαία μαγική δύναμη στην πίστη του λαού μας. Και δεν είναι αυτή η μόνη περίπτωση. Ξέρω πολλές άλλες όμοιες που κρίνω περιττό να τις αναφέρω, γιατί στην ουσία είναι μεταξύ τους ίδιες.

Π. ΓΡΙΣΠΟΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΕΛΚΙΡΚ

Ο αληθινός Ροβινσών Κρούσο

Ποιός δεν έχει άκουσει την ιστορία του Ροβινσώνα Κρούσου, του περίφημου ήρωα του μυθιστορήματος του Ντανιέλ ντε Φός; Ποιός δεν έχει γοητευθῇ με το σχεδόν μυθικό αυτό πρόσωπο, που ξέπεσε ναναγός σ' ένα έρημο νησί του Ειρηνικού Ωκεανού και έζησε, πάλαψε και νίκησε όλομόναχος;

Πόσοι όμως ξέρουν ότι κάτω από το μυθιστορηματικό αυτό ήρωα και την ιστορία του, κρύβεται ένα πραγματικό πρόσωπο, που οι πραγματικές του περιπέτειες, άφηγήμενες από τον ίδιο στο Ντέ Φόε, έμπνευσαν το πασίγνωστο μυθιστόρημα, που πρωτοδημοσιεύτηκε στις 25 Απριλίου 1719 και σημείωσε από τότε καταπληκτική έπιτυχία;

Το πρόσωπο αυτό υπήρξε ο Αλέξανδρος Σέλκιρκ, από το Λάγκο, της κομητείας Φάιφ στη Σκωτία. Και το νησί του, η νήσος Χουάν Φερναντέζ, στον Ειρηνικό Ωκεανό, αντίκριστος ακτές της Χιλής, σε άρκετη απόσταση απ' αυτές. Πριν να ξεπέσει στο Χουάν Φερναντέζ, ο Σέλκιρκ ήταν αρχιτεχνίτης. Μαζί του είχε μερικά ρούχα, το καμάκι του, του τούφεκι του, μερικές σφαίρες, ένα μαχαίρι, ένα τσεκούρι, μια χύτρα, τα ναυτικά του βιβλία και μια Βίβλο.

Τους όκτώ πρώτους μήνες της ζωής του έκει πάνω δυσκολεύτηκε πολύ να τα γυάλη περά με τη μελαγχολία που του προκαλούσε η μοναξιά του, η απόλυτη έρημιά. Στην αρχή έφτιαξε μια καλύβα με κλαριά. Ύστερα εγκαταστάθηκε σε μία σπηλιά.

Όσο είχε μπαρουτί, το κρέας ήτανε η μοναδική του τροφή. Φωτιά άναβε τρίβοντας δυνατά δυο ξερά ξύλα, το ένα πάνω στο άλλο. Για να ζεσταίνεται και να φωτίζεται, χρησιμοποιούσε κυρίως ξύλα πιπεριάς, που η μυρωδιά τους — σε βόλυσμο — τού άρεσε πολύ. Μπορούσε νάχη όσα ψάρια ήθελε, αλλά χωρίς αλάτι του φαίνονταν άνοστα. Μονάχα κάτι μεγάλες γαρίδες του άρεσαν, ακόμα κι' ανάλτες. Άλλοτε τις έβραζε, άλλοτε τις έψηνε στη φωτιά.

Περισσότερο προτιμούσε το κρέας των άγριοκάτσικων του Χουάν Φερναντέζ, που τα έπιανε με παγίδες, όταν του σώθηκαν οι σφαίρες του, ή τα κυνηγούσε κατά πόδας.

Κάποτε κυνηγώντας ένα άγριοκάτσικο, κινδύνεψε να χάσει τη ζωή του. Έπιανε το ζώο στην άκρη ενός γκρεμού, αλλά πέτρες και θάμνοι ξεριζώθηκαν και ο Σέλκιρκ κύλησε μαζί με το κατσίκι κάτω κι' έχασε τις αισθήσεις του. Όταν συνήλθε, είκοσι τέσσαρες ώρες αργότερα, βρήκε την κατσίκια νεκρή στο πλευρό του. Χάρη σ' αυτήν είχε σωθῇ, γιατί πέφτοντας έπεσε πάνω της. Τόσο πονούσε το κορμί του, που έμεινε κει δέκα ολόκληρες μέρες χωρίς να μπορέσει να προχωρήσει.

Όταν τον ξαναβρήκε ένας Έγγλέζος πλοίαρχος, ο Ρόντζερς του ανάθεσε στο πλοίο του την δουλειά του αρχιτεχνίτη που έκανε πριν ν' απομονωθῇ στο Χουάν Φερναντέζ. Ολόκληρο το πλήρωμα τον έλεγε: «ο βασιλιάς του Χουάν Φερναντέζ».

Αφού θαλασσομάχησε μερικά χρόνια ακόμα, ο Σέλκιρκ ξαναγύρισε στην πατρίδα του και στα 1718 συνάντησε στη Γλασκώδη το Ντανιέλ Ντέ Φόε, που του αφηγήθηκε τη ζωή του και του έένπνευσε το Ροβινσώνα Κρούσο.

Τα πρώτα χρόνια της Επανάστασης του 21, τον ιερό αγώνα τον είχαν αναλάβει οι άρματωλοι που ήταν μεγάλοι καπεταναίοι σε μεγάλες περιφέρειες της υπόδουλής ακόμη πατρίδας. Ένας τέτοιος άρματωλός ήταν κι' ο Νικόλας Στουρνάρης. Το άρματυλίκι του, δηλαδή ο τόπος που διοικούσε, ήταν ο Ασπροπόταμος, πάνω από το Μεσολόγγι.

Αυτός ο άρματωλός ημιζόταν γιατί είχε τη μεγαλύτερη οικογένεια και τα περισσότερα παιδιά. Όλα, αγόρια και κορίτσια, ήταν προικισμένα με ψυχικά χαρίσματα και όλα, μαζί με τη μητέρα τους, τη Μάρω, μια λεβεντογυναίκα Έλληνοπούλα, αποτελούσαν «μια φαμελιά με χάρη και ευγένεια μεγαλύτερη από τις φαμελιές των άλλων», όπως γράφει ένας άγωνιάζοντας που τη γνώρισε από κοντά.

Από τα κορίτσια του Στουρνάρη, το ένα μονάχα είχε παντρευθῇ. Κι' αυτή ήταν η Βαγγελή, που είχε πάρει για άντρα της το Γρηγόρη Λιακατά, ένα σπουδαίο αγωνιστή που πολέμησε και έπεσε στο Μεσολόγγι.

Η άλλη κόρη του Στουρνάρη ήταν η Ειρήνη, που δεν ξεπερνούσε ακόμη τα 12 χρόνια της. Έδειχνε όμως μια πρόωρη έξυπνάδα κι' ευαισθησία που γοήτευε τους συνομιλητές της. Η Ειρήνη από τα 12 χρόνια της έπαιρνε μέρος στις συζητήσεις των μεγάλων και πολλές φορές έλεγε γνώμες που οι μεγάλοι τις παραδέχονταν. Γι' αυτό κι' ήταν γνωστή με το όνομα «ή κόρη με τα σοβαρά προτερήματα».

Αντίθετος έντελώς τύπος ήταν η τρίτη κόρη του καπετάν Νικολάου, η Φώτω. Αυτή ήταν τότε μονάχα 9 χρονών. Μα τα πλούσια χαρίσματά της είχαν από τότε φανερωθῇ. Τύπος άλλος, εύθυμος και σπριτόζος, η Φώτω, ήταν γνωστή σαν το πειραχτήρι της φαμελιάς. Η Φώτω πηδούσε μαζί με τ' άλλα παιδιά, έπαιρνε πάντα τον κύριο ρόλο στα παιχνίδια κι' έδειχνε πνεύμα ανήσυχο που φανέρωνε φυσική έξυπνάδα. Νά πώς περιγράφει τα χαρίσματά της ένας άρματωλός του 21, που έζησε κοντά στην οικογένεια του Στουρνάρη:

«Τα προσωπικά της προτερήματα ήταν πολλά. Τα μάτια της ήταν γαλανά. Τα δάφραρα και τα φρύδια καστανά. Κάτασπη και με φυσιογνωμία πολύ γλυκεία και έλκυστική. Το ανάστημά της ανόλογο με την ηλικία της. Με ένα λόγο, έφερε επάνω της όλες τις χάριτες και φαίνονταν σαν μια θυγατέρα μίας θεάς, που έμελλε, με την ηλικία, να πάρη τη θέση της πρώτης όμορφιάς».

Ο ίδιος ο άρματωλός μας δίνει την περιγραφή και των άλλων παιδιών του καπετάν Στουρνάρη:

«Ο μεγαλύτερος γυιός — γράφει — ήταν ο Γιαννιάς, με πνεύμα πολύ. Νέος 13 χρονών, ήταν γλυκός στην όψη και μελαχροινός».

«Ο Εύθυμος, έως 10 χρονών, έδειχνε απλούστερος νέος και ελίκρινέστερος. Έμοιαζε με τον πατέρα του και με τη Φώτω περισσότερο».

«Ο Κώστας, ήταν πέντε-έξη χρονών, κι' αυτός ήταν ολόιδιος με τον πατέρα του».

Αυτή η οικογένεια, που ήταν μια από τις πιο αγαπημένες των άρματωλών, ετοιμαζόταν να γιορτάση τα Χριστούγεννα στο χωριό Βαλκάρη, όπου ήταν κεινες τις ημέρες η έδρα του άρματωλικού του Στουρνάρη. Ξαφνικά όμως κι' ενώ τ' αρνιά ψήνονταν στις σουβλές κι' οι παραγυιοί κουδαλούσαν το κρασί με τις τσούρες, ένα τσελιγκόπουλο έφτασε λαχανιάζοντας από το αντίπερα δουνό:

— Καπετάν Νικόλα!... είπε. Ο Χουρσίτ πασάς δεν θα σας αφήσει να κάνετε Χριστού!... Φτάνει από πίσω από το λαγγάδι με τ' ασκέρια του... Τοίμαστέ για τη μάχη και διώξτε τα γυναικόπαιδα!...

Ο καπετάν Στουρνάρης δεν έχασε την ψυχραιμία του. Μόνο σηκώθηκε και πρόσταξε στα παλληκάρια του να ετοιμαστούν και να τραβήξουν για την πλαγιά των πιάσων μετερίζια... Και τα γυναικόπαιδα να ετοιμαστούν για να φύγουν γρήγορα για το Αιτωλικό, το νησάκι απέναντι από το Μεσολόγγι, που ήταν καταφύγιο για τις οικογένειες των αγωνιστών σ' όλη τη διάρκεια του ιερού αγώνα.

Ετοιμάστηκαν όλοι, μα δυο παιδιά, ο Θύμιος και η Φώτω, δεν ήθελαν ν' ακολουθήσουν τη μητέρα τους.

— Εγώ θα πάω να πολεμήσω τους Τούρκους!... είπε ο Θύμιος.

— Κι' εγώ θα πάω μαζί με τον πατέρα! φώναξε η Φώτω. Θα δίνω βόλια για τα ντουφέκια των πολεμιστάδων!...

Η Μάρω Στουρνάρη και τ' άλλα παιδιά αποχωρήστηκαν με κλάμματα τους δικούς τους και καταριόνταν τον έχθρο που τους χάριζε μια τέτοια μέρα...

Τα δυο παιδιά, ο Θύμιος και η Φώτω, έμειναν κοντά στον πατέρα τους και τους άλλους πολεμιστές. Η μάχη δόθηκε και οι Τούρκοι δεν πέρασαν από το λαγγάδι. Τα δυο παιδιά του Στουρνάρη πήραν το δάφτισμα του μπαρουτιού κεινη τη μέρα στην πλαγιά του βράχου του Ασπροπόταμου. Κι' από τότε δεν τους έλλειψε το θάρρος και η τόλμη στον αγώνα...

Ο Θύμιος διαδέχθηκε τον πατέρα του που σκοτώθηκε στην έξοδο του Μεσολογίου και η Φώτω έγινε αργότερα γυναίκα του Χριστοδούλου Χατζηπέτρου του στρατηγού κι' έπαιξε μεγάλο ρόλο στα πρώτα δέματα της ελευθερωμένης πατρίδας..

Γ. ΑΠΛΟΣ

ΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΣΗΗΛΑΙΩ ΤΙΚΤΕΤΑΙ...

Μωρό σαν όλα τα μωρά. Παιδί σαν όλα τα παιδιά. Μέσα στο φτωχικό χάνι της Βηθλεέμ «Χριστός γεννάται σήμερα...».

Σαν άσπρος και σαν φτωχός «γεννάται κι' ανακλίνεται στη φάτη των αλόγων ο Βασιλεύς των Ουρανών, ο Ποιητής των όλων». Κατατρεπόμενος απ' τους άρχοντας, περιφρονημένος από τους ανθρώπους. Οι άνθρωποι του άρνήθηκαν τη φιλοξενία. Ο βασιλιάς Ηρώδης τον κατατρεξε. Έγινε θνητός, λένε τα παιδιά στα κάλαντα, γιατί «πολλά φοβήθηκε δια τη βασιλεία, μη του τη πάρη ο Χριστός και χάση την αξία».

Νύχτα έγεννήθηκε ο Χριστός. Κι' ήταν γλυκεία εκείνη η βραδιά. Βραδιά του Δεκέμβρη. Χειμωνιάτικη βραδιά με το σουσερό βοριά της. Το βοριά «που τ'ανάγκια παγώνει». Κι' εκείνα μαζεμένα μέσα στις μάνδρες τους σε θάρρος νυχτερινά τα φύλαγαν προσεκτικά οι δασκοί των, οι ποιμένες, όταν έβρασε σ' αυτούς παρουσιάσθηκε ο άγγελος Κυρίου.

— Μη φοβείσθε, τους είπε. Ίδου «ευαγγελίζομαι υμίν χαράν μεγάλην». Και σε σας και σ' όλο τον κόσμο. Απόψε έγεννήθηκε «εις του Δαβίδ την πόλιν» ο Σωτήρ ο Χριστός, ο Κύριος. Πληγαίνετε εκεί. Θά τον δρῆτε «δρέφος εσπαργανωμένον, κείμενον εις την φάτην». Προσκυνήστε τον (Λουκ. Β').

Τη γέννηση του Χριστού στον κόσμο, σαν Υιό του Θεού, την είχαν προφητεύσει, δηλ. την είχαν προαναγγείλει εις τους ανθρώπους πολλά χρόνια προηγουμένως οι Προφηταί των Εβραίων. Ένας απ' αυτούς, ο μέγας Ίσαίας, λέει:

Παιδίαν έγεννήθη ήμιν. Υιός και έδωθ ήμιν. Το όνομά του είναι: Μεγάλος, βουλής άγγελος, Θaumastos σύμβουλος. Άρχων της ειρήνης, Πατήρ του μέλλοντος αιώνα. Οι άνθρωποι όμως θα τον ονομάσουν Έμμανουήλ, που πάλι να ειπῇ: ο Θεός είναι μαζί μας. Γιατί πραγματικός με τη γέννηση του Χριστού ο Θεός κατέβηκε εις την γην «και με τους ανθρώπους συναναστάσθῃ».

Αυτός είναι ο Χριστός, που σήμερα γεννάται μέσα στο φτωχικό χάνι της Βηθλεέμ και ανακλίνεται στη φάτη των αλόγων. Σαν άσπρος και σαν φτωχός ο πλούσιος στην ευσπλαχνία και στο έλεος, ο δίσσπμος και ο γνωστός στα περάτα του κόσμου.

Σήμερα όσος δρίσκει ζεστασιά και φιλοξενία μέσα στη καρδιά κάθε ανθρώπου και κάθε παιδιού, που τον αγαπάει και τόσο στοργικά το αγαπάει. Γιατί κι' Αυτός ήταν παιδί μια φορά, σαν όλα τα παιδιά. Και σαν παιδί γεννήθηκε ταπεινά και ανεισίστα μέσα σε μια σπηλιά, στη φάτη των αλόγων. Στη Βηθλεέμ...

Χ. Μ. ΕΝΙΣΧΑΕΙΔΗΣ

ΜΑΛΛΑΡΤ

ΤΑ ΚΑΛΥΤΕΡΑ

ΑΓΓΛΙΚΑ ΡΑΔΙΟΦΩΝΑ

ΛΥΧΝΙΑΙ ΦΘΟΡΙΣΜΟΥ

ΛΥΧΝΙΑΙ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ

Γενικός αντιπρόσωπος

ΛΟΥΚΑΣ ΡΟΔΗΣ

Στοά Νικολούδη, άριθ. 7 και 22

ΠΩΣ ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

ΕΔΩ ΚΙ' ΑΛΛΩ

Τα Χριστούγεννα δεν γιορτάζονται πάντοτε στις 25 Δεκεμβρίου. Μέχρι τον τέταρτο μ. Χ. αιώνα, άλλοι λαοί γιορτάζαν τα Χριστούγεννα το Δεκέμβριο, άλλοι τον Ιανουάριο, πολλοί και τον Απρίλιο. Ο Πάπας 'Ιούλιος Α' θέσπισε τον έορτασμό τους στις 25 Δεκεμβρίου. Κι' αυτό, γιατί στη Ρώμη, κοσμοκράτειρα την εποχή εκείνη, συνήθιζαν να γιορτάζουν στις 23—25 Δεκεμβρίου τα γενέθλια του «Νικάντος 'Ηλίου». Η νέα θρησκεία — η Χριστιανική — μ' όλο που έχοταν να συντηρήσει τα εθίμα του Ειδωλολατρισμού, δεν ήθελε, ωστόσο, να επιβάλει στους όπαδους της γιορτές και συνήθειες που ν' απέχουν πολύ από τις ανάγκες γιορτές και συνήθειες της παλιάς των θρησκείας.

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Όλος ο... Δεκέμβριος περνάει μεταξύ προετοιμασιών και έορτασμού της χριστιανικής αυτής γιορτής στην Αγγλία. Κάθε τέτοια εποχή, και το πιο φτωχό σπίτι στην Αγγλία, θα έχει τον έορτάσιμό του ως την πιο μικρογνώια του. Οι τοίχοι, το τραπέζι, οι πόρτες, όλα στολισμένα με λευκούς και πράσινους κρίνους. Το χριστουγεννιάτικο δέντρο, ο καλοψημένος κούρκος — μιλάμε για τα προπολεμικά εύτυχισμένα χρόνια — το καλοστρωμένο τραπέζι, σάς δίνουν την εικόνα του χριστουγεννιάτικου αγγλικού σπιτιού.

ΣΤΗ ΔΑΝΙΑ

Εκεί ο 'Αγγελος των Χριστουγέννων είναι γυναίκα και ονομάζεται Χριστίνα. Για να την υποδεχθούν, λοιπόν, οι Δανοί και για να κερδίσουν τη

Χάρη της, συνηθίζουν να φωτογραφούν όλα τα παράθυρα των σπιτιών τους — για να μπορέσει να δει η Χριστίνα και να σκορπίσει την εύλογιά της, ακόμα και στο πιο μικροκαλύβι.

ΣΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Το δρόδυ της παραμονής χτυπάν τις πόρτες των σπιτιών και μπαίνουν παιδιά λευκοντυμένα. Το ένα κρατάει στα χέρια του ένα χρωματιστό φανάρι σε σχήμα αστεριού, τ' άλλα μεγάλες κούκλες που αναπαριστούν την Παναγία με το θείο βρέφος στην αγκαλιά της. Κατόπιν όλα μαζί αρχίζουν να τραγουδούν χριστουγεννιάτικους ύμνους, ενώ από το σπίτι τους προσφέρουν θερμά ποτά και γλυκά.

ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Οι 'Ισπανοί γιορτάζουν τα Χριστούγεννα με χορούς. Μαζεύονται σε δημόσιες πλατείες ή παρές οικογενειακά στα σπίτια και χορεύουν τοπικούς χορούς και τραγουδούν συμβολικά τραγούδια, που τα συνοδεύουν πάντοτε με όργανα.

ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΜΑΣ

Τελειώνουμε με την 'Ελλάδα. Τα Χριστούγεννα γιορτάζονται με διάφορες παραλλαγές σε διάφορα μέρη της χώρας. Στη Θεσσαλία λ. χ., τη Μακεδονία, τη Θράκη και την Κρήτη, ιδίως στα χωριά, επικρατεί το έθιμο της «μεταμίσσεως» κατά την ημέρα των Χριστουγέννων. Το έθιμο αυτό έχει ασφαλώς το ρίζα του από τους προχριστιανικούς χρόνους και συνδέεται με τα μυστήρια των μαντειών και των ειδωλολατρικών εορτών. Στον καιρό του μάλιστα της δουλείας, ή εορτή των Χριστουγέννων είχε προσλάβει εξαιρετικά συμβολικό χαρακτήρα.

ΤΟ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ

λαχτάρα κάτω από τις δαγκωματιές του πόνου και τους στροβιλισμούς της αμαρτίας, σαν τόν θεοπέμπτο λυτρωτή και τόν φορέα της παντοεινής χαράς.

Ένα σειρηνικό τραγούδι, άπατηλό, του πνεύματος του κακού, είχε σπείρει στ' αγγελοδία της 'Εδέμ σπέρματα φθοράς κι' είχαν γίνει κρύος ιδρώτας και θάνατος και δάκρυ. Την λουλούδο-σπαρτή άνοιξε της ψυχής τους την είχαν αντικαταστήσει η παγερό βαρυχειμωιά. Έξω τους τώρα η φύσις που τα κυκλώνει, τα δένρει αλύπτητα με τα άγρια της ξεροδόρια. Μέσα τους οίδια πολυκέφαλα, με τα συρίγματα και τις δαγκωματιές τους, σκαλίζουν ανελήπτα την τραγική μοίρα τους. Τα αγγελοδία της 'Εδέμ, που ποιν στεφανωμένα με δόξα και τιμή, έφεραν χαρά στην πλάση τους και μέσα τους, την εικόνα της θείας κλωστής, δρόσησαν εαφικά ντυμένα με την ασχμία της αμαρτίας και τα κουρέλια της συμφοράς.

Περνούν τα χρόνια ατέλειωτα και το αναθύμημα της χαμένης μακαριότητας, τρυπάει σαν τουπάνι σουβιλερό το ταραγμένο μνημονικό της. Όσο κατεβαίνουν τα σκαλοπάτια του κακού και της συμφοράς τόσο απομακρύνονται από το ανέσπερο φως, που γέμίζει την ύπαρξή τους, με τα πλέγματα και τα παιχνιδίσματα των αποχωρήσων του. Κι' η σκάλα δεν έχει τελειωμό, στο κατηφορισμά της. Όλο και θυβίζεται σε σκοτάδια πηχτά, που μοιάζουν με ποτάμια ολόμουρης λάσπης από πίσσα.

Εκείνοι που είχαν κληθεί να σκαφαλώσουν στα ψυλάματα των υιών του Θεού, θα λυώσουν λοιπόν μέσα στο καμίνι της θείας τιμωρίας, για ν' αντικρύσουν τόν φαναισμό της άνωστασίας; Κι' η ανθρώπινη ζωή που είχαν έλθει σαν λουλούδι μιας βελανιδιάς στο γαλήνιο ποταμό της θείας χάριτος, σαν ένα εορταστικό αστροπαδόλημα;

Στο άνασσο ξετύλιγμα του 'Απέραντου χρόνου, ο μικρός πλανήτης έχει γεμίσει πιά από το γόνιμο σπέρμα της αμαρτίας και της αποστασίας. Με ποτίδες και πολιτείες καλύπτουν οι έκτασεις του. Κτίσθηκαν απειράριθμες καλύδες και παλάτια και πυργοί της Βαβέλ. Οι απόγονοι της θείκης κατάρτας, αναρίθμητοι πιά σαν την άμμο της θάλασσας, παρακινημένοι από τους θεούς της σάρκας και με σαλειμένες από την έπαρση τις φρένες, ζήτουν να κατακτήσουν τα γαλανά έπουράνια. Βαρειές όμως οι αλυσίδες της κακίας, τους τραβούν όλο και πιο κάτω, στα τάρατα της συμφοράς. Τα πέτρινα σκαλοπάτια της Βαβέλ δεν μπορούν να φθάσουν στις άπατες κορφές της ευτυχίας. Χρειάζονται για τ' ανέβασμα οι μεγάλες φτερούγες της πίστωσης. Κι' αυτές έχουν ναρκωθεί από το δηλητήριο της μεγάλης ψυχικής αρώστας, έχουν κολλήσει στον απολιθωμένο κορμό.

Σκορπισμένοι στα τέσσαρα πέρατα της γής, χωρισμένοι σωματεμάτι τους από τα αδιαπέρατα σύνορα του μίσους, σχηματίζουν βασίλεια, ηγεμονίες, αυτοκρατορίες. Τα πλαισιώνουν με νόμους λίθινους, γαλκίνους, σιδηρούς. Ζητούν μέσα στην φθορά, την αθαρσία, μέσα στο υατοκύλισμα την ασφάλεια, την χαρά και την ευτυχία. Μέσα στις εκρήξεις του μίσους και του κακούργηματος, το ξεκούρασμα και την γαλήνη. Κι' η γαλήνη διακυβερνείται από το σύννεφο, φεύγει γρήγορα σαν την άπιστη σκιά. Οι αυτοκρατορίες στην σκληρή τους σύγκρουση, διαδέχονται ή μια την άλλη. Την ασυριακή την διαδέχεται η Βαβυλωνιακή, έμια την άλλη. Την ασυριακή την διαδέχεται η Μακεδονοελληνική, και όλες ή κείνη η Μηδοπερσική, αυτήν ή Μακεδονοελληνική, και όλες ή κείνη η Ρωμαϊκή. Όλες αφήνουν πίσω τους έρείπια, αίματα, τάρφους, πένθη, αγωνία και σύγχυση. Ο μικρός πλανήτης ξαναγίνεται κοιλάδα του θρήνου και της απελπισίας. Άδιασμένοι οι άνθρωποι από το αίμα του μίσους και κουρασμένοι στο χοροπάλαμα για την άπιστη ευτυχία, σηκώνουν πότε-πότε τα βλέμματα τους προς τα γαλανά έπουράνια, την χαμένη προγονική πατρίδα τους. Στο εαφικό ανοιγμά τους, ίσως πιάσουν την φωτεινή άχτιδα της έλπίδος. Και περιμένουν. Και οι αιώνες με τις έναλλασσόμενες τραγικές μορφές τους, κατακυλούν αδιάκοπα με το γοργό πέρασμά τους.

Η έναγώνια προσμονή των λαών γίνεται άσυγκράτητη λαχτάρα. Η λαχτάρα τους μεταβάλλεται σε έλπιδα. Και ή έλπιδα γίνεται όραμα και μάντεμα και προφητεία. Η αντίθετη αποστασία έχει φθάσει πιά στα ακρότατα όριά της και έχει καταστήσει άφορητη σκλαβιά και αίμαλωσία. Είναι διπλή ή σκλαβιά αυτή, σκλαβιά ψυχική και σκλαβιά πολιτική. Οι άετοι της Ρώμης, στα σιδερένια νύχια τους κρατούν την κυριαρχία του κόσμου. Είναι

ΤΗΣ ΒΗΘΛΕΕΜ

σκληροί στους υποσουλωμένους λαούς. Η ζωή τους και τα αγαθά τους δρουν στην διάθεση του κατακτητού. Η σκληρότης και ή πίεσις προκαλούν την αντίδραση των λαών. Άνταρσίες και έπαναστάσεις πνίγονται στο αίμα και στην έρημωση. Η έλπιδα και ή ασφάλεια έχουν καταστήσει κενές λέξεις. Η τραγική της συμφοράς τότε γεννά τον πόθο της λυτρώσεως. Οι λαοί της γής, κατακτημένοι και κατακτητές, περιμένουν λυτρωτή. Τους έχει γίνει έσωτερική ανάγκη ο πόθος αυτός της λυτρώσεως. Άλλα ο λυτρωτής δεν παρουσιάζεται, πουθενά. Οι ίσχυοί της γής, παρότι την θεοποιήσι τους, δεν έχουν ούτε την θέλησι ούτε την δύναμι να φέρουν την λυτρωσι αυτή. Και αυτοί άλλωστε έχουν την ανάγκη της λυτρώσεως, της έσωτερικής γαλήνης. Προσπαθούν να την δρούν στην συνη από τόν κόσμο αλλά μέσα στον κόσμο.

Την δρσκουν μονάχα μερικοί άνθρωποι, ταπεινοί την δωι και φωτεινοί την ψυχή. Την δραματίζουν μέσα την έσωτερική τους αγωνία, μέσα στην τραγική κατάντια των λαών, ανάμεσα στους όποιους ζούν. Άλλοι την βλέπουν μακριά στα βάθη του μέλλοντος, άλλοι κοντά. Άλλοι με την ένόρασι της διψασμένης καρδιάς των, άλλοι με τα φτερουγίσματα της ανήσυχης διανοίας των. Άλλοι την βλέπουν σαν έργο Θεού ίσχυοσύ, άρχοντα της ειρήνης, πατέρα του μέλλοντος αιώνας. Άλλοι σαν έργο θείου παιδαγωγού και άναρθού συμβούλου, που θα δδνήσσει τους παραστρατημένους της ζωής στην αλήθεια και την άρετή. Οι δραματισμοί τους γίνονται με άπειλες, με άπειλες όμως πού άποσταίνουν άγάπη και συμπόνια. Άλλοι μοιάζουν με φωνές δονών μέσα στην έρημιά. Άλλά δεν κουράζονται να φωνάζουν με όλη την δύναμι της ψυχής τους, ότι ή βασιλεία του πνεύματος έγγίζει.

Και κάποτε οι πανάρχαιοι θύλοι γίνονται πραγματικότητα. Οι τεράστιοι ποδοδείς του θείου βελήματος συγκεντρώνουν τις φωτεινές δέσμες των πάνω σ' ένα κομμάτι της γής, όπου ή πίστι την άπιστία είχαν δώσει τις μεγαλύτερες συγκρούσεις. Όπου ένα υπόλοιπο ανθρώπινης ελπίσπερίας και πίστωσης ζούσε με την προσδοκία της εκπληρώσεως δοσμένων ύποσχεσων. Όπου μια βασιλεία ένδε προφήτη βασιλιά, είχε δοξάσει το όνομα και το βέλημα του παντοδυνάμου. Βηθλέεμ, ή ελαχίστη ανάμεσα στην ηγεμονία του 'Ιουδα, είναι ή πόλι της θείας ευδοκίας. Στις ανθρώπινες δόξες της θα προστεθι μια άλλη δόξα, ή δόξα των ούρανών και θα γίνη ή πατρίδα και το λίκνο του Θεανθρώπου βασιλιά, που θα θεμελιώσει στην οικουμένη την βασίλεια της ειρήνης και της αγάπης.

Είναι ή δόξα που θα σημαδέψη το πέρασμά τους στους αιώνες που θ' ακολουθήσουν. Θα τους παρακολουθή σε κάθε τους σκίστημα στην άτέμνη πορεία των ωρών τους. Και θάβαι οι άρες αυτές, ώρες που θα παλεύουν ανάμεσα στο σκοτάδι και το φως, στον πόλεμο και στη γαλήνη, στην αλήθεια και στο ψέμα. Και αυτή ή δόξα, ή δόξα των ούρανών, θα πορευτεί πάντα με σίγουρα βήματα, γιατί θα προσπαθή να θεμελιώσει σε άτράνταχο δάθρο το λίκνο του Θεανθρώπου Βασιλιά.

Κάποια νύχτα πού είναι ή ωραιότερη νύχτα της γής, ένε άστρο λαμπερό την σημαδεύει και ένα ποτάμι φωτός γίνεται ή λεωφόρος που ένώνει τα ούράνια ψυλάματα με τις καλύδες της γής. Άγγελικά τραγούδια γεμίζουν τους αιώρες. Σειρές μακρόσυντες από φωτεινές ύπαρξεις τοιγουίζουν κάποιο φωγό λίκνο σε μια σπηλιά. Είναι το λίκνο του θάματος. Μέσα εκεί έχει γεννηθή ή προσδοκία των 'Εθνών. Μια υπέρτα ταπεινή το ζεσταίνει με την άνάσα της, και με την ζεστασία της στοργής της. Είναι το βασιλόπουλο της Βηθλέεμ, ή δόξα του ούρανού, ή έλπιδα της ανθρωπότητας, το τέμα της έναγώνιας προσδοκίας της. Στην ταπεινότητα και στην πενιχότη του εμφάνισι δρσκαται όλη ή δύναμι και το μεγαλείο του. Κάποτε θα μεγαλώση για να γίνη ή άρχηγος της καινούριας ανθρωπότητας, με την παραδειγματική ζωή του, με τη φωτεινή του διδασκαλία, με τη μεγάλη θυσία του. Μοναδικά του όπλα είναι ή αγάπη του, σκοπός και τέμα της άποστολής του ή ειρήνευσι της ανθρωπότητας. Το τραγούδι των άγγέλων με την ούράνια μελωδία του, αυτό θέλει να αναγγείλη. Θα το άκούση και έφ'ότος ή ανθρωπότης το τραγούδι αυτό, όπως το άκουσε επί δύο σχεδόν χιλιετηρίδες και θα το νιώση καλλίτερα μέσα στην φοικτή αγωνία των σμειρμών καιρών. Και θα έγκολπωθή άραγε με την θερμή της ευσέβειας και της μετάνοιάς της το Βασιλόπουλο της Βηθλέεμ; Στην αγάπη του και στην έλπιδα δρσκαται μονάχα ή σωτηρία της και ή λυτρωσίς της.

Η ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΜΑΣ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

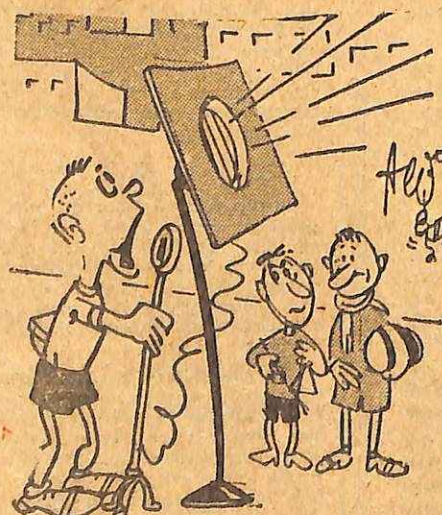
Σε μάς, τους Έλληνες, οι συνήθειες πούχουμε, όταν γιορτάζουμε τις μεγάλες μας, ιδίως, γιορτές, είναι πολύ παλιές. Έτσι την αρχή πολλών απ' αυτές την δρσκουμε στα αρχαία χρόνια. Μια τέτοια αρχαία γιορτή, που διατηρήσαμε τις περισσότερες της συνήθειες, σχεδόν ατούσιες, ως τα σήμερα, είναι οι Κ α λ έ ν δ ε ς.

Η γιορτή των Καλενδών ήταν άγνωστη για τους αρχαίους Έλληνες. Την είχαν μόνον οι αρχαίοι Ρωμαίοι και μάλιστα ήταν μια από τις πιο μεγάλες τους γιορτές. Στην αρχή την γιορτάζαν τόν μήνα Μάρτιο, άργότερα όμως επεκράτησε να γιορτάζεται στις αρχές του 'Ιανουαρίου. Εκείνο πούβαι πολύ παράξενο είναι πως και σήμερα ακόμα δεν έβουμε καλά για ποια αίτια γιορτάζαν οι Ρωμαίοι τις Κ α λ έ ν δ ε ς. Ήταν όμως μια γιορτή πολύ σπουδαία και για έναν άλλο λόγο. Τις λίγες μέρες που βαστούσε (πέντε μέρες) ή ζωή και ή ύψη του τόπου άλλαζε. Τα βάσανα και οι στενοχώριες παραμερίζονταν και απ' την μιά άκρη στην άλλη κυβερνούσαν ή ξενοιασία, ή χαρά και το γλέντι. Τα δικαστήρια σταματούσαν, οι τιμωρίες ανεβάλλοντο, οι δεσμώτες διασκέδαζαν και οι δούλοι ήταν έλεύθεροι και μπορούσαν να κοροϊδεύουν τους άφένταδες τους μπρος στα μάτια τους, χωρίς ναχουν να φοβηθούν τίποτα. Οι κοινωνικές διακρίσεις και διαφορές εξαφανίζόντουσαν κι' όλοι, μέσα στη γενική χαρά και το γλέντι, γίνονταν ίσοι.

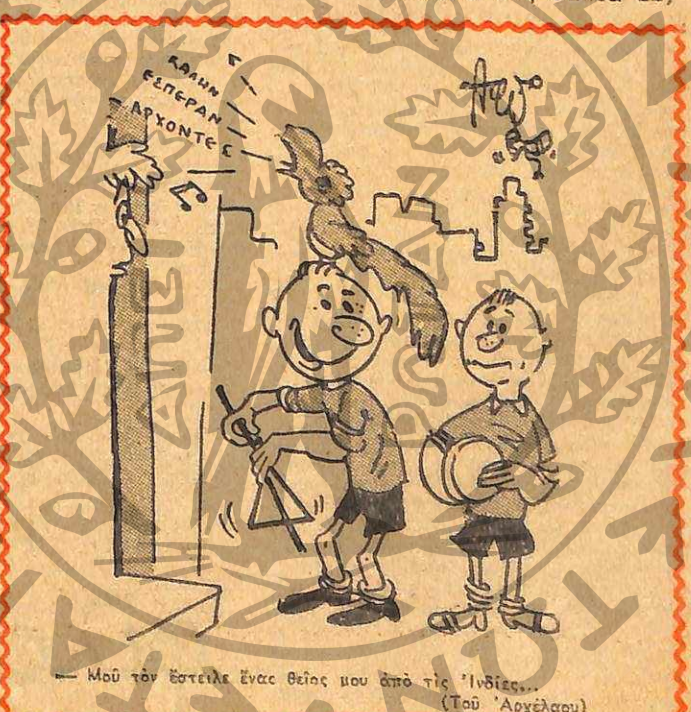
Την χαρούμενη αυτή γιορτή των Ρωμαίων, αν και είδωλοατρική, την πήραν και την διατήρησαν οι Βυζαντινοί, σχεδόν ατούσια, ως τα τέλη της αυτοκρατορίας τους. Άς δούμε, λοιπόν, πως γιορτάζαν τις Κ α λ έ ν δ ε ς οι Βυζαντινοί μας πρόγονοι.

Είπαμε πως οι Κ α λ έ ν δ ε ς βαστούσαν πέντε μέρες συνέχεια. Στα Βυζαντινά, λοιπόν, χρόνια, ή γιορτή αυτή άρχισε από την παραμονή της πρωτοχρονιάς. Την πρώτη μέρα ή άγορά γιόμιζε τρόφιμα κι' άλλα έλκλεκτά είδη. Στολίζονταν τα μαγαζάκια της με γιρλάντες από δάφνη κι' έπαιρνε μια πανηγυρική και γιορταστική όψη. Όλος ο κόσμος, πλούσιοι και φτωχοί, πήγαινε να κάνει τα ψώνια του για το πολυήμερο γλέντοκόπι, που θαχε στο σπίτι κι' αγοράζε τα δώρα που θακανε την άλλη μέρα στους δικούς του και στους φίλους του. Οι δρόμοι και οι πλατείες γιόμιζαν από κόσμο κάθε λογής. Οι μεταμφιεσμένοι με διάφορα κουστούμια και μάσκες γελούσαν, κοροϊδεύαν, έτρεχαν και τρομάζαν τόν κόσμο και τους έμπορους. Οι στρατιώτες μάλιστα ντυνόταν σαν γυναίκες και άντεις όπλων βαστούσαν ρόκες και κοροϊδευαν τους αξιωματικούς τους.

Οι θεατρίνοι, οι ταχυδακτυλουργοί και οι θαυμαστοποιοί άφηναν τα θέατρα και ή στην προκήρες σκηνές στις πλατείες και κει παίζαν κωμωδίες κι' επεδείκνυν την τέχνη τους, (Συνέχεια στη σελίδα 22)

... Πρώτης τάξεως ιδέα να δάλη μεγάφωνο... άντεις να πάν να τα ιέη πόρτα με πόρτα! (Του 'Αρχέλαου)

... Μου τόν έστειλε ένας θείος μου από τις 'Ινδίες... (Του 'Αρχέλαου)

ΑΘΗΝΑΙ

Πᾶσα πληροφορία καὶ ἀντίτυπα Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῶν Σχολῶν καὶ Ἐκπαιδευσεως παρέχονται εἰς τὰ ὡς ἑνω Διδακτήρια: 1) ὁδ. Μιχ. Βόδα 3, τηλ. 52-502 καὶ 2) ὁδ. ΡΩΣ 3 (τέρμα Πατησίων). Τηλ. 86-241.

ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΠΟΣΤΕΛ-
ΛΕΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΙΔΙΑΝ ΤΙΜΗΝ
50 000 ΔΡΧ.

Ἡ Σχολὴ διαθέτει τελειότατα μηχανήματα διὰ τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν μαθητῶν της.

Μία επίκαιρη ιστορία

τα. Καθόμαστε, λοιπόν, όλοι γύρω στην αγκωνή και λέγαμε παραμύθια. Πολλές βραδυνές έτυχε ν' ακούσουμε τις προβατίνες που γεννοῦσαν να βελάζουν άγρια μέσα στη νύχτα. Παρασταθίκαμε αρκετές φορές στη γέννηση τών μικρών αρνιών. Ο τοσπάνος έφευγε μόλις άκουγε φωνές, πήγαινε στο μαντρί, έπαιρνε το νεογέννητο αρνί στην αγκάλια του και το έφερνε στη ζεστασιά της καλύδας, έστρωνε μία προβάκι κοντά στη φωτιά και το άκουμπουσε άπάνω. Την άλλη μέρα το πρωί το άφηνε να πάη κοντά στη μάνα του. Έτσι ξεγεννούσε τα πρόβάτα του ο καλός τοσπάνος.

Λέτε νάβρα τρόπο
γιὰ νὰ τῆς τὸ πῶ:

A. ΞΕΝΟΣ

Ὁ νοῦδος μου εἶχε ἀποφασίσει, μιά—
 δυὸ μέρες πριν ἀπὸ τὰ Χριστογενεα, νὰ
 γυρίσουμε τοῦ σπίτι μας, νὰ ἐορτάσουμε
 τὴ γέννηση τοῦ Χριστοῦ. Πόσο λυπόμουν
 τοῦ θάφνου τῆ συντροφιά τῶν δυὸ φίλων
 μου στὸ ἐρημονήσι καὶ τὰ λευκὰ ἀρνάκια.
 Μὰ τὴν παραμονὴ ἔπιασε ἕνας ἀγρίαρ βο-
 ριάς καὶ ἡ φουρτούνα δὲ μὰς ἄφησε νὰ φύ-
 γουμε. "Ἔτσι, ἀράξαμε κ' ἐμείς ἀναγκα-
 στικά τὴ δάρκα μας στὸ ἐρημονήσι, πῆ-
 ραμε τὰ στρωσίδια μας καὶ ὅ,τι ἄλλο μὰς
 χρειαζόταν καὶ ἀνέβηκαμε στὸ στάνη, νὸ
 ἐορτάσουμε ὅλοι μαζί τὴ μεγάλη Χριστο-
 γεννιάτικη δαδύ, τοῦ θὰ γεννιόταν τὸ
 θεῖο δρέφος. Δὲ θὰ τὴν ξεχάσω αὐτὴ τὴ
 βραδυά. "Ελαμπε ἡ φωτιά, ὅλο ζεστασιὸς
 γλυκειὰ μέσα στὴν καλύβα. Ὀλόγυρα εἶ-
 χανε στρώσει φλοκάτες χοντρές. Καθίστα-
 με χάμω ὅλοι, φάγαμε τὸ λιτό μας φαί ποῦ
 εἶχε μαγειρέψει ἡ τοσπάνισσα καὶ ὕστερα
 ἀρχίσαμε νὰ ψέλλουμε, μικροὶ καὶ μεγά-
 λοι. «Ἡ γέννησις σου Χριστέ ὁ Θεὸς ἡ-
 μῶν ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς, τὸ τῆς
 γνώσεως...». "Ἐξω φυσοῦσε ἀγρία ὁ βο-
 ριάς κ' ἔδρεχε λίγο-λίγο. Πλαῖ στήν κα-
 λύβα, τὰ μικρὰ νεογέννητα ἀρνάκια φώ-
 ναζαν. "Ἐνα ἦταν ἀνήμερο καὶ τοῦ φέραμε
 κοντὰ στὴ φωτιά, νὰ τοῦ ζεστανοῦμε.

— Νά, παιδιά μου, ἄρχισε νὰ μὰς διηγίεται ὁ τοσπᾶνος, μιά τέτοια βραδυὰ ἦταν καὶ τότε, ποὺ μέσα στὴ μακρινὴ φάτιν τῶν ἀλόγων, στὴ Βηθλεὲμ, ἦρθε ὁ Κύριος στὸν κόσμο.

Κι' ύστερα άρχισε να μάς μιλάη γιά τούς μάγους πού ήσαν να προσκυνήσουν τώ Χριστώ και να τού φέρουν δώρα. Έπειτα μάς πήρε ό ύπνος κι' άποκοιμήθηκαμε, προσμένοντας τώ Χριστούλῃ πού θάρχονταν κεινή τή νύχτα στόν κόσμο.

Τίς πρωίνες ώρες μιά άσυνήθιστη φασαρία γινόταν μέσ' στήν καλύβα. Σπήλιάρη άκούστηκε ή τοσπάνισσα να φωνάζη πονεμένα κι' έπειτα άκούστηκαν τά κλάμματα ένός μικρού παιδιού. Ύστερά της, σάν έβρεξε ή μέρα, είδαμε κοντά στή φωτιά ξαπλωμένη στά ρούχα τήν τοσπάνισσα και πλάι της ένα μικρό παιδάκι, ένα βρέφος πού είχε έρθει εκείνη τή Χριστουγεννιάτικη νύχτα στόν κόσμο, μέσα στήν τοσπάνικη καλύβα, στό μακρινό έρημωσι.

ΤΑΣΟΣ ΖΑΠΠΑΣ

Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ)

Ζητήστε παντού τις έκλεκτες Έκδόσεις, που καθιέρωσαν τον «Φίλο του Παιδιού» (Παιδικές Έκδόσεις) σαν τον μοναδικό οργανισμό εκδόσεως Έλληνικών παιδικών βιβλίων.

ΤΡΙΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΔΕΚΗ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ

ποὺ διαβάστηκαν καὶ διαβάζονται
ἀπὸ χιλιάδες Ἑλληνοπούλα

1) ΣΤΟ ΠΕΔΑΓΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑ	Δρ. 30.000
2) ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ	
Έκδοση πολυτελείας (τελευταία αντίτυπα)	» 30.000
Έκδοση κοινή	» 12.000
3) ΤΟ ΚΑΣΤΡΟ ΤΗΣ ΚΥΡΑΣ	» 18.000

Πολυτελέστατα βιβλιοδετημένα και με πα-
λύχρωμα εξώφυλλα ("Οφφσετ").
Πωλούνται σέ όλα τα βιβλιοπωλεία.
Στους έμβάζοντας το αντίτιμο τους απ'
εοδής στα γραφεία του περιοδικού μας
("Φίλον του Παιδιού" — Βαλσακίωνος 14
— Αθήναι (7) περιέχεται έκπτωσης 20 %.

Κουρσάρικο αίμα

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο καπετάν Βώκος το είχε μαντέψει. Σάν το δεβαϊώθηκε όμως απ' το μήνυμα που έλαβε, ακούτισε με τ' ανάστροφο του χεριού του το δασύ μουστάκι του κι' είπε στην κυρά 'Αδριανή:

— 'Ας μούρθει δώ κι' αν δεν τον καρφώσω απ' τ' αυτιά μπροστά στην πλώρη του καρφιδιού γιά φιογούρα!...

Σάν γύρισαν στην 'Υδρα όμως δεν ξεπλήρωσε τη φοβέρα του. 'Όχι γιατί το ξεχασσε... Μά ο Στύπας τού είχε τσάκα καλά γιά το γιό του, που ο Βώκος τού συνώρεσε κείνο το κόμμα.

— Τούτος, Δημητρώ, είναι γεννημένος γιά τη θάλασσα. Σε τίποτα δεν πιστεύει-Σούμισσε!...

— Δε λες πιο καλά, Γιώργη, έμοιασε τού παππού του... Κουρσάρικο αίμα έχει μέσα του.

★

Τρία χρόνια έμεινε μούτσος ο 'Αντρέας στο καράβι του πατέρα του, με καπετάνιο το μπόμπινα του το Στύπα. Τρία χρόνια, μα χρόνια γιομάτα σκληρή κι' ακατάπαυστη δουλειά. Γιάτ' κείνο τον καιρό, γιά να γίνει κανείς καλός ναυτικός και να μάθει τη θάλασσα, έπρεπε να μπη σε καράβι μούτσος. Οι πιο πολλές ναυτικές δόξες τού Εικοσιένα από κεί ξεκίνησαν. 'Αληθινό ξεθώμα γιά τους μικρούς ή δουλειά αυτή. Οι μούτσοι θα πλένανε την κουβέρτα, θα μπαλάνωνε τα πανιά, θα δένανε τα σπασμένα σκοινιά, θα φτιαχνανε τα χαλασμένα ξάρτια κι' όποια χοντροδουλειά τού καραβιδιού απ' τους μούτσους θα περνούσε. Κι' ενώ δουλεύαν τόσο κουραστικά, ή τροφή τους ήταν τιποτένια, όπως και σ' όλους τους ναυτικούς. Τό ψωμί τους «μυιγάδι», στάρι και κριθάρι ανακατεμένο, τυρί, ελιές, ψαρία και καμιά φορά παστό κρέας ή ψάρι.

Μά είχαν κέρδος πώς μαθαίνανε το κάθε τι με τη θάλασσα, με το καράβι και σε λίγο καιρό γίνονταν τέλειοι ναυτικοί. 'Ετσι κι' ο 'Αντρέας, στα τρία αυτά χρόνια, γίνηκε ναυτικός με τα δα του. Καί το κορμί του ψήθηκε απ' την άρμη της θάλασσας κι' απ' τη σκληρή δουλειά. 'Αντακλας σωστός, μ' όλο που τότε είχε κλείσει τα δεκατρία του.

Κείνο τον καιρό ο Στύπας αγόρασε ένα δικό του καράβι — σαχτούρι ήταν. 'Θ' άφηνε πιά το λατινάδικο του Βώκου. 'Ο καπετάν Δημητρώς αποφάσισε να δάλη στο καράβι του καπετάνιο το δεύτερο γιό του, τόν 'Αντώνη, που είχε περάσει τα είκοσι χρόνια του. 'Αναστατώθηκε ο 'Αντρέας σάν τ' άκουσε.

— 'Εγώ θα το κυβερνήσω που ήμουνα μέσα στο καράβι κι' όχι ο 'Αντώνης, είπε ο 'Αντρέας στη μητέρα του.

Η κυρά 'Αδριανή όμως δεν ήθελε ν' ανακατευτεί. 'Ηταν λεπτό ζήτημα γι' αυτή. Γιάτ' ο 'Αντώνης δεν ήταν δικό της παιδί, μά απ' τη δεύτερη γυναίκα τού Βώκου. Θά κακοφωνότανε τού πατέρα του. 'Υστερα, άμα ο καπετάνιος αποφάσιζε κάτι, δδσκόλα ν' αλλάζοντανε. Πήγε τότε ο 'Αντρέας και τού είπε στον πατέρα του. Γέλασε στην αρχή ο καπετάν Δημητρώς σάν τ' άκουσε. 'Όφρριξε πώς ο μικρός χωράττει. Σάν είδε όμως να έπιμεν, ο ναυτικός άναψε κι' άκράφτοντας μια δυνατή στά μούτρα τού μικρού, τού είπε άγρια:

— Χάσου από μπροστά μου, παλιόπαι-

δο. 'Ακόμα δεν ξέρεις να μιλήσης και θα μου κάνης και τόν καπετάνιο.

— Καλά, πατέρα.

'Αποκρίθηκε κάπως παράξενα ο 'Αντρέας, όπως κάποτε άλλοτε στη μητέρα του. 'Ερριξε τού φέσι του μπροστά-μπροστά ως τα φρύδια κι' έφυγε απ' το σπίτι. 'Η μητέρα του σάν τόν είδε έτσι, έβαλε κάποια ύποψια. Μίλησε τού καπετάν Βώκου:

— 'Ο 'Αντρέας κάτι έτοιμάζεται πάλι να σκαρώσει.

— Μη σκιάζεσαι, 'Αδριανή. 'Όπου να πάη, όπου να γκεζερίση, ή θάλασσα μάτα στην 'Υδρα θα τόν φέρη...

★

Οι ύποψίες της κυρά 'Αδριανής δγήκανε αληθινές.

Τού 'Ανδρέα τού βαρυσάνηκε που ο πατέρας του διάλεξε τού μιλαδερό του τόν 'Αντώνη αντί γι' αυτόν. Δε μπορούσε να νιώση και να χωρέση στο μυαλό του πώς ο πιο μεγάλος αδερφός έπρεπε να προτιμηθί.

Από μέρες ήξερε ότι ο καπετάν Μιχάλης Χατζημιχάλης με την καραβόσαϊτα του θα σαλπάριζε απ' το νησί. Γιά πού; Θάδωνε στ' ανοιχτά να σμιή με τού Λάμπρο Κατσώνη, που ήταν ο τρόμος τών Τούρκων στη θάλασσα. 'Ός νάσμιγε όμως τού θαλασσοαϊτό, θά κούρσευε όποιο καράβι έπεφτε στο δρόμο του. 'Αλλο που δεν ήθελε ο 'Αντρέας, να πείση σε μια μία τέτοια θαλασσινή περιπέτεια. Ζήτησε νι πάη μαζί με τόν καπετάν Χατζημιχάλη. Κείνος δέχτηκε. Θά σαλπάρανε τήν αυγή. Καί πρίν τού καράβι φύγει απ' το νησί, άφησε παραγγελιά ο 'Αντρέας στον πατέρα του πώς φεύγει με τού Χατζημιχάλη.

— Να πής τού πατέρα μου, είπε σ' ένα 'Υδραίό, πώς μια κι' άμ' έκανε καπετάνιο στο καράβι μας, θά φύγω και θά γίνω κουρσάρος.

— Κάνε λίγη έπομονή... να τ'ά πω, δυο λεπτά και θά σε πληρώσω.

(Τού 'Αρχέλαου)

Σινεάκ

Ο ΕΠΙΤΥΧΕΣΤΕΡΟΣ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

Σινεάκ

ΟΛΕΣ ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ. ΟΛΑ ΤΑ ΣΠΟΡ. ΟΛΟΙ ΟΙ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΑΙ

Σινεάκ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟ ΘΕΑΜΑ. ΦΘΗΝΟ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟ. ΥΓΙΕΙΝΗ ΑΙΘΟΥΣΑ

Το Σινεάκ

ΔΕΝ ΨΥΧΑΓΩΓΕΙ ΜΟΝΟΝ, ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ ΜΟΡΦΩΝΕΙ

Κι' ο καπετάν Βώκος σάν τ' άκουσε άποκρίθηκε:

— Καλά! 'Η θα τού λιανίσουν τ'ά κόκαλα οι κουρσάροι με τ'ά τσεκούρια τους, ή σύντομα, καραβοτσακισμένος, θά ξαναπατήση τη στεριά τού νησιού μας... Σάν τόν παππού του, ο 'ίδιος κι' άπαράλλαχτος κουρσάρος...

Με τού καράβι τού καπετάν Χατζημιχάλη, έκανε κοντά έξη μήνες. Με τόν Κατσώνη δεν καταφέρανε να σμιέουν. Ριχτήκανε στο κύρρος. Μά δε στάθηκαν τυχεροί. Κάποια μέρα πέσανε πάνω στο φοβερό Μαλτέζο κουρσάρο τού Γουλιέλμου. 'Ολάκερο στόλο είχε κείνος μαζί του. Τους ρίχτηκε και κατάφερε να τους πιάση. Μά οι 'Υδραίοι άγώνιστηκαν ψυχωμένα. Σωστή ναυμαχία δώσανε. Ξεκάνανε κάμποσους Μαλτέζους. Στο τέλος όμως κατάφεραν οι κουρσάροι να πατήσουν τού καράβι τού Χατζημιχάλη. Πρόσταξε ο Γουλιέλμος και φέρανε τους αιχμάλωτους δεμένους μπροστά του. Μαζί κι' ο 'Αντρέας, που ήταν λαβωμένος στο ζερβί άμο, από μια μπαλαδιά που άρπαξε στη συμπλοκή. Αυτός ήταν ο πιο μικρός στα χρόνια μέσα στο καράβι τού Χατζημιχάλη.

— Μικρός, μικρός, όρέ, γήγκες στο κύρρος; τού είπε χωρατεύοντας ο Γουλιέλμος.

— Μικρός, μά θαυματουργός καπετάνιε! Δυό ανθρώπους μ'άς έφαγε με τού τρομπόνι του αυτό το χαϊδάρι που βλέπεις, άποκρίθηκε ένας κουρσάρος Μαλτέζος.

— 'Ο 'Αντρέας μιλάει δεν έβγαζε, μά με ψηλά τού κεφάλι ατένιζε περήφανος τους κουρσάρους.

— Ξέρεις, όρέ, τί σε κάνω; τόν ρωτάε' άγρια ο Γουλιέλμος.

— 'Ότι θάκανα και γώ αν ήμουνα καπετάνιος κι' αν έπιανα τήν άφεντιά σου.

— Τί θά μ' έκανες;

— Νά, θά σε κρεμούσα με τού κεφάλι κάτω απ' τού άλμπουρο ως να ψοφήσης.

Ταράχτηκαν οι 'Υδραίοι απ' τήν άναπάντητη και προκλητική απάντηση τού 'Αντρέα. Κείνοι κοιτάζανε πώς να καλοπιάσουν τού Μαλτέζο και να γλυτώσουν τ'ά κεφάλια τους κι' αυτός τόν εξαγρίωνε. Οι κουρσάροι γέλασαν με τ'ά λόγια τού μικρού — και πιδ πολύ ο καπετάνιος τους.

— Πώς σε λένε; τόν ρώτησε γελώντας ο Γουλιέλμος.

ΤΑΚΗΣ ΛΑΠΠΑΣ

(Συνέχεια και τέλος στο ερχόμενο)

ΕΙΚΟΝΑ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Πάει, έφυγε τού καλοκαίρι. Τό κυνηγούσε ο μεγαλύτερος αδερφός. Μαζί του έφυγαν τ'ά μ'άνια, τ'ά παιχνίδια, ή ξενισιά. 'Ηρθε γιά λίγο ο κατσούφης αδελφός του, τού Φθινόπωρο. Μά αυτός έμεινε πολύ λίγο καιρό στη γή. 'Ο Χειμώνας διαόταν και τού Φθινόπωρο φοβάται τού θυμό του. Σε λίγο έκανε τήν εμφάνισή του από τήν Πόλη τών 'Εποχών ο Χειμώνας. Μονομιάς μαζέτηκαν παιχνιδιάρικα γύρω του όλοι οι 'Ανέμοι, μικροί και μεγάλοι, και έτσι πήγαν να κάνουν επίσκεψη στη θεία—Βροχή. Μαζί της μένει και τού Χιονί. Καθώς ήταν σκοτεινό, τ'ά φώτιζε φαφνικά μια άστραψη. 'Ηταν σά να δρισκόσουν σ'ά σκοτεινά Τάρταρα, που όταν κάρφωσαν τόν Τιτάνα Προμηθέα, φωτίζονταν από τ'ίς σπίτες που έβγαζε τού σφυρι τού 'Ηφαίστου καθώς χτυπούσε τ'ίς άλυσίδες...

'Υστερα από λίγες μέρες ήρθε ή σειρά τού Χιονιού. 'Αρχισε να ρίχνει σιγά-σιγά τ'ίς νιφάδες τους. Τήν

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Ποθώντας ν' άνοιξω τ'ίς νεανικές μου φτερούγες σε φωτεινούς πνευματικούς όριζόντες, γεμάτος παιδικά όνειρα, με τήν λαχτάρα και τόν πόθο γιά κάτι καινούργιο, μπαίνω στην κίνηση τού νέου μας περιοδικού, πιστεύοντας ότι άνοιχθηκε μπροστά μου ο δρόμος γιά τήν πραγμάτωση τών νεανικών μου ιδανικών...

Καλέ μου Βαλεντίνο, περιμένο και σε... Μαρί - 'Ανζ ποτέ δεν είναι άργά... 'Εντελβάνς

Σκορπώντας νεανικά χαμόγελα, γεμάτη όνειρα και έλπίδες, προβάλλει σ'ά «Μικρά Μυστικά» ή γλυκειά κι' ευγενική μορφή μιας παιδούλας, που θέλοντας να δημιουργήση φιλικούς εγκάρδιους δεσμούς μαζί σας, σ'άς χαιρετά όλους και όλες, προσμένοντας κάτι δικό σας.

'Εντελβάνς... 'Από τ'ά τρίαθα τής καρδιάς μου σ' εύχαριστώ... 'Έχεις δικαιο... Μαρί-Ανζ

Η ΣΥΝΕΔΡΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΜΑΣ

ή θεία—Βροχή πρόσταξε τ'ά μεγαλύτερα μαύρα Σύννεφα ν' άπλωθούν. 'Υστερα άρπαξε με διασύν τή κλειδί της και άνοιξε τ'ίς πόρτες τής άποθήκης τού νερού. Μονομιάς, σ'ά να ξεχύθηκαν οι καταρράκτες, άρχισε να πέφτει δυνατή, μά πολύ δυνατή βροχή. 'Ο κύρ-Ανεμος φούσκωσε τ'ά μάγουλά του. Οι μικροί 'Ανέμοι, που δεν είχαν δουλειά εκείνη τήν ώρα, κοίταζαν με θαυμασμό κάτω στη γή. Τ'ά ποτάμια φούσκωσαν, ή θάλασσα σήκωσε τ'ά κύματα δυνά. 'Η γή, διψασμένη, ρουφούσε τού νερό μ' ευχαρίστηση, ώπου πιδ δεν μπορούσε άλλο και σταμάτησε. Ρυάκια σχηματίστηκαν, και σ'ά τέλος κανένας δε μπορούσε να περπατήσει ούτε σ'άτους δρόμους, ούτε σ'ά πεζοδρόμια.

'Ηραιο θέαμα ήταν και ο Ούρανος. Καθώς ήταν σκοτεινό, τ'ά φώτιζε φαφνικά μια άστραψη. 'Ηταν σά να δρισκόσουν σ'ά σκοτεινά Τάρταρα, που όταν κάρφωσαν τόν Τιτάνα Προμηθέα, φωτίζονταν από τ'ίς σπίτες που έβγαζε τού σφυρι τού 'Ηφαίστου καθώς χτυπούσε τ'ίς άλυσίδες...

'Υστερα από λίγες μέρες ήρθε ή σειρά τού Χιονιού. 'Αρχισε να ρίχνει σιγά-σιγά τ'ίς νιφάδες τους. Τήν

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή θεία—Βροχή πρόσταξε τ'ά μεγαλύτερα μαύρα Σύννεφα ν' άπλωθούν. 'Υστερα άρπαξε με διασύν τή κλειδί της και άνοιξε τ'ίς πόρτες τής άποθήκης τού νερού. Μονομιάς, σ'ά να ξεχύθηκαν οι καταρράκτες, άρχισε να πέφτει δυνατή, μά πολύ δυνατή βροχή. 'Ο κύρ-Ανεμος φούσκωσε τ'ά μάγουλά του. Οι μικροί 'Ανέμοι, που δεν είχαν δουλειά εκείνη τήν ώρα, κοίταζαν με θαυμασμό κάτω στη γή. Τ'ά ποτάμια φούσκωσαν, ή θάλασσα σήκωσε τ'ά κύματα δυνά. 'Η γή, διψασμένη, ρουφούσε τού νερό μ' ευχαρίστηση, ώπου πιδ δεν μπορούσε άλλο και σταμάτησε. Ρυάκια σχηματίστηκαν, και σ'ά τέλος κανένας δε μπορούσε να περπατήσει ούτε σ'άτους δρόμους, ούτε σ'ά πεζοδρόμια.

'Υστερα από λίγες μέρες ήρθε ή σειρά τού Χιονιού. 'Αρχισε να ρίχνει σιγά-σιγά τ'ίς νιφάδες τους. Τήν

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως είδαν λάμψεις. 'Η 'Αστραπή είχε ύπακούσει. 'Η Βροντή που έμεινε πιδ πίσω, κυνηγώντας κάτ'ι χελιδόνα που είχαν μείνει στη γή, έτρεξε γρήγορα στο κάλεσμα της αδερφής της. 'Η γή τραντάχτηκε από τή δυνατή βροντή.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

Η 'Αστραπή χτυπούσε άναπάντονα τ'ά ποδαρδάκια της, όταν φάνηκε ή συντροφιά. 'Ανέβηκαν όλοι επάνω στο άραιο άρμα...

Ο Χειμώνας διαόταν πολύ. 'Η 'Αστραπή έτρεχε, όλο έτρεχε:

— 'Εμπρός, 'Αστραπή, μίλησε! Γιάτ'ί τόσο σιωπηλή; φώναξε ο Χειμώνας.

'Αμέσως ύστερα από τή Βροντή,

ή 'Αστραπή είναι μια μικρούλα, έλαφρή και γρήγορη, με νεραϊδισιά πέπλα, με όλοξανθα μαλλιά, που όταν μιλάει βγάει λάμψεις από τού στόμα της. 'Έχει και μια αδερφή, τή Βροντή. 'Όπου πηγαίνει ή 'Αστραπή, τήν ακολουθεί ή Βροντή...

ΧΕΙΜΩΝΑΣ

'Ηρθε πάλι ατέλειωτες οι νύχτες τού χειμώνα οι σφαγιαστές εξώπορτες, τ'ά κρύα και τού χαλαζι. Λάσπη στο πάρκο, καταχνιά, κρυφή μεγαχολιά κι' έξω τόν κήπο πάλλευκο τού χιονί τόν σκεπάζει.

★

Στ'όν τοίχο σκέπτονται οι σκιές κι' ο νους άποκοιμείται Νυχταίνει. Τό ρολόι χτυπά άδιάκοπα τ'ίς ώρες. Βρέχει όλοένα... μά εδώ, μπρός στο ζεστό τού τζάκι, ζώ τ'ίς στιγμές που έρχονται γλυκιές κι' ελπινοφόρες...

ΜΑΝΩΛΗΣ Ε. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ

σάν αυτόν, ολοκληρώνω τή σκέψη μου και ξαναρχίζομαι στο διάβασμα.

ΤΟΣ—ΤΟ

★
ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Σούρουπο...

Τσουκτερός άνεμος κυνηγάει τούς διαβάτες. Και ψιλή παγωμένη βροχή χοροπηδάει στο δρόμο. Είναι παραμονή Πρωτοχρονιάς.

Οι καρμπάρες χτυπούν χαρμόσυνα. Ξεφυλάει ένας δολοκλήρος χρόνος και γεννιέται ένας άλλος. Τί τάχα να φέρη μαζί του; Κανείς δεν ξέρει.

Ελτυχίες ή δυστυχίες; Τί άραγε θά φέρη σ'ά φτωχά παιδάκια; Πούνα γδυτά, πενιασμένα, που άναπολούν τού ζεστό σπίτι με τ' άναμένο τζάκι;

Συγκινείται που τ'ά βλέπει κανείς σ'άτους δρόμους να πλησιάζουν δειλά και φοβισμένα τ'ίς διτρίνες, ν' άπλώνουν τού παγωμένο κεράκι τους και να χαϊδεύουν άπαλά τού τζάκι με τ'ά άμορφα παιχνίδια, που είναι στολισμένες. 'Ο κόρηος περνάει φορτωμένος κι' άδιόφορος μπροστά σ'ή δύστυχία.

Και όμως, νά! Κάποια κυρία, σ'άματά μπροστά σ' ένα μικρό δυπόλητο παιδάκι, τού χαμογέλα και τού ρωτά:

— 'Έχεις μαμά, παιδί μου;

— 'Όχι! τής απαντάει ξεσηκωμένα εκείνο. Πέθανε, κυρία, και είμαι μόνο. 'Έχω να φάω δυό μέρες και δεν έχω πού να κοιμηθώ.

Και ή καλόκαρη κυρία συγκινείται από τ'ά λόγια τού μικρού και, άγκαλιάζοντάς τού, τού πηφνει μαζί της.

Τό φτωχό παιδάκι έρριξε τήν εύτηχία, που άναπολούν χιλιάδες φτωχά παιδάκια.

ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΗ
('Εμπνητική Σχολή Θηλέων)

ΕΓΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Μαρί-Ανζ, Λογοτέχνης Π., Φάρος 'Αρετής, Σεχραζάτ, Ποριωτοπούλα, Ξανθεία Σπανιόλα, Σεβιλιάνα, Γαλανή Σταυροφόρα, Σουλφίς, Χρυσή Βροχή, Ξανθεία Τσιγγάνα, ΤΟΣ—ΤΟ, Χιούμορ, Κεχρμπάρα.

ΚΑΘΕ ΦΙΛΟΣ ΜΑΣ

που θά έγγράψη
5 συνδρομητές

στο
«ΦΙΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

έγγράφεται ΔΩΡΕΑΝ

Μπαίνοντας στην κίνηση τού «Φίλου τού Παιδιού» ύπόσχομαι δράση. Τί θά λέγατε γιά ίδρυση συλλόγου με σκοπούς, διάδοση τού περιο

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

Μαυρομματαίων 15

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ — ΕΞΑΤΑΞΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ
ΠΛΗΡΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΓΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΔΙΑ ΞΕΝΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΑΣ
ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 83.596

Τοποθεσία ή πλέον υγιεινή των Αθηνών.
Κτιριακή εγκατάστασις πολυτελής και άνετος.
Περιβάλλον πολιτισμένον και εύχριστον.
Σχολική επίπλωσις και έποπτικά μέσα άφθονα και
τελείως συγχρονισμένα.
Ψυχαγωγικά και ψυχομορφωτικά μέσα πλούσια.

- Α) ΕΙΔΙΚΑ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ
- Β) ΠΟΔΗΛΑΤΑ
- Γ) ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ.
- Δ) ΒΑΡΚΕΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΣΠΟΡ
- Ε) ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ
- ΣΤ) ΦΑΣΟΥΛΗΣ

Συνεχής Ιατρική παρακολούθησις των μαθητών παρὰ
του ιατρού κ. Κ. Μακρυώστα.

Ψυχολογικόν έργαστήριον διὰ τὴν ψυχικὴν καλλιέργει-
αν τῶν μαθητῶν.

Τὸ νηπιαγωγεῖον μας προετοιμάζει ψυχικὰ καὶ πνευμα-
τικὰ τοὺς μικροὺς μας διὰ νὰ γίνουν ἀποδοτικοὶ μαθηταὶ
τῆς στοιχειώδους ἐκπαίδευσως.

Τὸ δημοτικόν μας σχολεῖον ἐνισχύει τὴν προσπάθειαν
αὐτὴν διὰ τὸ γυμνάσιον καὶ καλλιέργει διὰ τῶν νεωτέρων
παιδαγωγικῶν μέσων τὴν ἀρτίαν καὶ ἀρμονικὴν διάπλα-
σιν τῶν πνευματικῶν καὶ ψυχικῶν δυνατοτήτων.

Τὸ γυμνάσιον μας δημιουργεῖ ἀνθρώπους ἠθικὰ καὶ
ψυχικὰ ἀρτίως ἐξωπλισμένους διὰ νὰ νικήσουν εἰς τὸν
ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

ΠΛΗΡΕΣ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΑΓΓΛΩΝ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ.

ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΜΑΚΡΑΝ ΚΑΤΟΙΚΟΥΝΤΩΝ
ΜΑΘΗΤΩΝ ΔΙ' ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤ-
ΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΑΠΟ 8 — 1 Μ.Μ.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ ΠΕΡΙΩΡΙΣΜΕΝΟΣ

ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ — ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 42
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 29
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 55.577 — 54.568

Η ΑΝΩΤΕΡΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΤΩΝ, ΡΑΔΙΟΗΛΕΚ-
ΤΡΟΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΤΟΥ

THE BRITISH INSTITUTION OF RADIO ENGINEERS

Πλήρης εκπαίδευσις τεχνικῶν τηλεπικοινωνίας

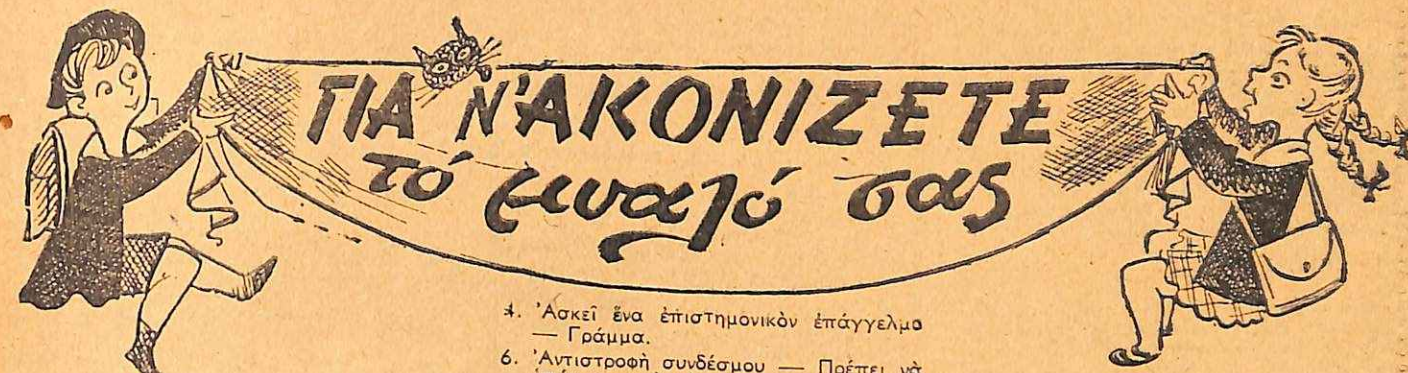

Η ΜΟΝΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΟΙ ΑΠΟΦΟΙΤΟΙ ΚΑ-
ΤΕΛΑΒΟΝ ΟΛΑΣ ΑΝΕΞΑΙΡΕΤΩΣ ΤΑΣ ΠΡΩΤΑΣ
ΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΔΙΑ-
ΓΩΝΙΣΜΟΥΣ (Τηλεφωνική Έταιρεία, Έθνικόν Ίδρυμα
Ραδιοφωνίας, Πολιτική Αεροπορία κλπ.)

ΕΓΓΡΑΦΑΙ ΑΠΟ 1ΗΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΚΑΘ' ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΑΡΑ ΤΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 42 — ΤΗΛ. 54.568

4. Άσκει ένα επίσημονικόν επάγγελμα — Γράμμα.
6. Αντιστροφή συνδέσμου — Πρέπει νά υπάρχει γιά νά γίνου τὰ 10 ὀριζοντίως.
8. Δέν κερδίζει κανείς ἔτσι τὸ ψωμί του — Ὅχι μίαν μόνον φοράν.

ΑΙΝΙ ΓΜΑ

Δυὸ λαυλούδια ὁμοί-
:ις τὸν Ἑνικό
ῖανουε ἀμέσως
πέλαγος Ἑλληνικό

Ἄν ἀλλάξης ἓνα γίωτα
ἰ' ἓνα ο πολὺ μικρὸ
τότε γίνεται ἀπὸ πολλή
μέταλλο πολὺ σκληρό.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΡΟΝΑ

— Γιάννη, Χρήστο, Μάκη, τί μουτζούρες
ἔχετε;
— Ποῦ;
— Σὰς τὸ εἶπα ποῦ!...

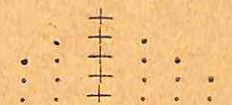
(Τὸ Χιοῦμορ)

ΣΥΛΛΑΒΟΓΡΙΦΟΣ

Εἶναι κάποιο γράμμα τὸ ἓνα
καὶ στὸ ἄλλο κατοικεῖς
ἀπ' τὰ δυὸ αὐτὸ πού ρεῖ
ὅταν πιεῖς θὰ δροσιστεῖς

ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Ν' ἀντικατασταθοῦν οἱ σταυροὶ μὲ γράμ-
ματα, ὥστε νά διαβάζεται τὸ ὄνομα μίας
ἀρχαίας πόλεως. Οἱ ὀκτὼ τελείες τὸ ὄνομα
πὼλεως τῆς Μ. Ἀσίας, οἱ ἔξι ἑνὸς ἑσῶου, οἱ
τέσσερες ἑνὸς νησιοῦ καὶ οἱ δύο ἑνὸς
πούλιου.

ΓΡΙΦΟΣ

Μ
ΘΜ
ἄλλο, ἄλλο, ἄλλο.
Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.

Οἱ λύσεις τοῦ 1ου καὶ 2ου φύλλου θὰ
δημοσιευθοῦν στὸ ἐρχόμενο.

Καθ' ἑτέως:

2. Πρόθεσις — Εἰς τὴν μάχην γίνονται
μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν.

Ἡ ἀλληλογραφία μου

Ἀγαπητοὶ μου φίλοι,

Εἶμαι πολὺ συγκινημένος ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴ πού
μοῦ ἐπιφυλάξατε καὶ ἀπὸ τὰ γράμματα πού ἔλαβα.
Ὅλοι σας, χωρὶς καμμιά ἐξαιρέση, διαδhlώσατε
τὴ χαρὰ σας γιὰτὶ, ἐπιτέλους, μετὰ τὴν ἱστορικὴ
«διάσπασή», ὄγῃκε ἓνα πραγματικὰ Ἑλληνικὸ
περιοδικό. Ἡ ἀγάπη σας μὲ ἐνισχύει στὴν προσπά-
θειά μου, νὰ δώσω στὰ Ἑλληνόπουλα σελίδες μὲ
προσεγμένη ὕλη, δηλαδὴ ἓνα παιδικὸ περιοδικό
πού νά μιλάει στὴν ψυχὴ σας.

Δὲ θὰ σὰς μιλήσω γιὰ τὶς τεράστιες δυσκολίες
πού συναντᾷ μιά τέτοια προσπάθεια, πού δέν εἶναι
καθόλου ἐπιχειρήσιμη, ἀλλὰ ἱδέα. Γιὰτὶ εἶ-
μαι βέβαιος πὼς, μὲ τὴ δική σου τὴ δοῦθεια καὶ
τὴν ἀγάπη, ὅλα θὰ πᾶνε καλά.

Μόνον θὰ τόνισα τὴν ἀνάγκη τῆς διαδόσεως τοῦ
περιοδικοῦ μας. Ὅσοι πραγματικὰ πιστεύετε πὼς
εἶναι ἀρτία ἡ προσπάθειά μας, μιλήσατε στοὺς φί-
λους σας γιὰ μένα. Καὶ τὸ σύνθημά μας θὰ εἶναι:
Ο ἓνας ἄλλον ἔνα.

Καὶ τώρα μιά ἐκπληξή: Ἐπειδὴ εἶδα πὼς πολ-
οὶ ἀπὸ σὰς γράφουν, καὶ μάλιστα καλά, ἐκέ-
μῃκα νὰ προκηρύξω τὸν πρῶτο διαγωνισμό μας.
γιὰ διήγημα καὶ ποίημα. Θὰ βραβεύοῦν δύο διη-
γήματα καὶ δύο ποιήματα. Τὸ θέμα εἶναι ἐλεύθερο
καὶ ἡ προθεσμία διμηνύ. Τ' ἀποτελέσματα τοῦ
διαγωνισμοῦ μας θὰ δημοσιευθοῦν στὸ φύλλο τῆς
1ης Ἀπριλίου 1951. Βραβεῖα: Α' 5 παιδικὰ δι-
δλία τῆς ἐκλογῆς τοῦ βραβευμένου. Β' μιά ἐτήσια
λινθομή τοῦ «Φίλου τοῦ Παιδιοῦ» καὶ δύο παιδικὰ
διδλία τῆς ἐκλογῆς τοῦ βραβευμένου. Ἐλπίζω πὼς
νὰ ἐπένερες τῆς Σελίδας σας θὰ σπεύσουν νὰ πᾶ-
ρουν μέρος στὸ διαγωνισμό μας καὶ πὼς θὰ βρεθῶ

σὲ δύσκολη θέση νὰ βραβεύσω τὸ καλύτερο, ἀφοῦ
ὅλα θὰ εἶναι καλά...

Ἐλαβα πολλὰ γράμματα ἀπὸ τοὺς φίλους μας.
Θὰ ἀπαντήσω στὸν καθένα μὲ τὴ σειρά. Μὲ τὴν
εὐκαιρία πάλι, σὰς τόνισα πὼς πρέπει νὰ μὴ
γράφετε ἐλεύθερα τὶς ἀπόφεις σας, τὰ ζητήματά
σας, τὶς σκέψεις σας, ἀπὸ τὴ μιά ὁμὰς πλευρὰ
τοῦ χαρτιοῦ καὶ καθαρὰ. Ἀκόμη, ἐκεῖνοι πού ἔχουν
πάρει ψευδώνυμο, θὰ μὴ γράφουν μαζί καὶ τὸ ὄνο-
μά τους καὶ τὴ διεύθυνση τους. Οἱ μικρὲς ἀγγελίες
σας νὰ εἶναι κόσμιες καὶ νὰ μὴ θίγουν κανένα ἀπὸ
τοὺς φίλους μας. Ἄν καὶ αὐτὸ τὸ τελευταῖο εἶναι
περιττό, γιὰτὶ ξέρω πόσο εὐγενεῖα παῖδι εἰσάσθε
ὅλοι.

Μὲ συγκίνησι διαβάσα, ΜΑΝΩΛΗ ΜΑΥΡΟΜΜΑ-
ΤΗ, τὸ γράμμα σου καὶ σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχές
σου. Ναι, εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ «Φίλος τοῦ Παιδιοῦ»
φιλοδοξεῖ νὰ εἶναι ἡ συνέχεια τοῦ μεγάλου προγό-
νου, τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παιδίων», γιὰτὶ ὅλοι σχε-
δὸν οἱ συνεργάτες του ἦσαν ἄλλοτε Διαπλάσῃπου-
λα. Ὅπως βλέπεις, ὁ «Κειμῶνας» δημοσιεύεται
στὸ σχολεῖο σου θὰ δρεῖς κι' ἄλλα παῖδι φίλους
τοῦ περιοδικοῦ μας, κι' ὅλοι μαζί νὰ ἐργασθεῖτε
γιὰ τὴ διάδοσή του.

Εἶναι ἀλήθεια, ἀγαπητέ μου ΠΑΝΟ ΤΣΑΜΑΡ-
ΔΑ, πὼς αὐτὰ τὰ περιοδικὰ ἐποικίλης ὕλης πού-
λιούνται πολὺ, ἀλλὰ ποῖο τὸ κέρδος τοῦ ἀναγνώ-
στη; Ὅσο γιὰ τὴν εὐχὴ σου, ἐνὰ γίνω δεκαεπὶθή-
μερος, μπορῶ νὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ (ἀλλὰ ἀπολύ-
τως μὲς) πὼς ἐπίσπεσε καὶ πολὺ σύντομα
θὰ γίνῃ κι' αὐτό. Βέβαια θὰ ἐξαρτηθῇ κι' ἀπ' τὴ
δοῦθεια σας. Ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ ἐπιτύ-
χουμε. Ἡ προσπάθεια τοῦ «Φίλου τοῦ Παιδιοῦ»
εἶναι καὶ δική σας. Τὸ πζὺ πού μοῦ ἐστειλες,
διορθωμένο λίγο, δημοσιεύεται σήμερα. Περιμένω

νέα σου, καθὼς καὶ τῶν νέων φίλων μας.

Καλὴς τεσ... Ὅκτὼ καινούργιες φίλες μου μοῦ
στελνοῦν ἀπὸ τὸν Πόρο τὰς εὐχὰς των: ἡ Σε-
χραζατ, ἡ Πατριωτοπούλα, ἡ Σεβιλλιάννα,
ἡ Γαλανὴ Σταυροφόρα, ἡ Σουλφίς,
ἡ Χρυσὴ Βροχὴ καὶ ἡ Σαυβεία
Σπανιόλα. Τὶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὴν ἀ-
γάπην πού μοῦ δείχνουν καὶ περιμένω ἓνα γράμμα
ἀπὸ τὴν καθένα.

Τὰ βιβλία τοῦ διευθυντοῦ μας, ΓΙΑΝΝΑΚΗ
ΙΩΑΝΝΟΥ, πούλιούνται σ' ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.
Μπαρεῖς ὅμως νὰ τὰ πάρης καὶ ἀπὸ τὰ γραφεῖα
μας μὲ σχετικὴ ἐκπτώση. Περιμένω νέα ἀπὸ τὴν ἐκ-
νήση τοῦ σχολεῖοῦ σου. Μὴν ξεχνᾷς πὼς αὐτὲς τὶς
ἡμέρες, τῶν ἐορτῶν, εἶναι εὐκόλο νὰ ἐγγράψης
νέους συνδρομητῆς.

Εὐχαριστῶ πολὺ, Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ, καὶ
γιὰ τὶς δικὲς σου θερμὲς εὐχές. Με χαρὰ μοῦ θὰ
πάρω συνεργασία σου. Τὸ ψευδώνυμό σου, ὅπως
θα εἶδες, ἐγκρίνεται. Ἐμπρός λοιπὸν, περιμένω
νέα σου.

Δυσκολεύτηκα πολὺ, ΜΑΡΙ-ΑΝΖ, νὰ σοῦ ἀπαν-
τήσω. Καὶ ξερεῖς γιὰτὶ; Στὸ γράμμα σου εἶχες
ξεχάσει νὰ γράψης τὸ ἐπώνυμό σου. Γι' αὐτὸ γρά-
ψε μοῦ σύντομα διεύθυνση καὶ ὄνομα. Καθὼς βλέ-
πεις, δημοσιεύεται ἡ μικρὴ ἀγγελία σου. Εὐχαρι-
στῶ θερμὰ γιὰ τὶς φροντίδες σου.

Ἐχεις δικήν, ΦΑΡΕ ΤΗΣ ΑΡΕΤΗΣ, αὐτὰ τὰ
περιοδικὰ εἶναι ἐμπροσθεῖς ἐπιχειρήσεις, χωρὶς
πνευματικὸ περιεχόμενο. Μὲ συγκινεῖ ἡ ἐπιφάνεια
σου νὰ ἐργασθῇ, ἐξὺ καὶ οἱ φίλοι σου, γιὰ τὴν

διάδοση του «Φίλου» του Παιδιού». Το ψευδώνυμο, όπως βλέπεις, εγκρίνεται. Γράφε μου τακτικά.

Ευχαριστώ, ΤΖΕΝΗ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ, για τα καλά σου λόγια! Καθώς και τις προσπάνειές σου. Το παιχνιδάκι που μου έστειλεις, παρ' όλο που είναι καλό, στο τυπογραφείο δεν γίνεται. Δημοσιεύω όμως κάτι από τ' άλλα που έστειλεις.

Μας συγκίνησαν πολύ τα καλά σου λόγια και οι ευχές σου για το περιοδικό μας, αγαπητή ΚΕΧΡΙΜΠΑΡΑ. Έκείνο που μας συγκίνησε απ' όλα περισσότερο, είναι ότι αποκτήσαμε και μια φίλη με ψευδώνυμο και στο πρώτο φύλλο μας. 'Ας φιλοδοξούμε να γίνη «Ο Φίλος του Παιδιού» φίλος όχι μόνο των παιδιών, αλλά και του σπιτιού. Να τον διαβάσουν, μαζί με τα παιδιά τους, κι οι γονείς. Γράψαμε συνδρομήτριες την κόρη σου και την ανεψιά σου.

Καθώς βλέπεις, ΕΝΤΕΛΒΑ-Ι' Σ, δημοσιεύω τη μικρή αγγελία σου. Όμως τα γράμματά σου είναι όμοια με της Μαρτί-Ανής. Τι συμβαίνει; Γράψε μου σχετικά, για να ξέρω.

Με πολλή χαρά μου πήρα συνεργασία σου, ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΕΛΗ, και, όπως βλέπεις, δημοσιεύεται. Από το σχολείο σου είμαι πολύ ευχαριστημένος. Μπράβο! Γράψε μου πάλι σύντομα και μάλιστα από την κίνηση του σχολείου σου.

Έλαβα τη συνεργασία σας, ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΠΙΜΠΑ και ΕΛΕΝΗ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ. Δυστυχώς δε μπορεί να δημοσιευθεί για δυο λόγους: Πρώτον, ότι είναι πολύ πρόχειρα γραμμένα τα κομμάτια σας, σε μία γλώσσα όχι σωστή, με λέξεις και σύνταξη από την καθημερινότητα. Γράφετε απλά, όπως μιλάτε, με μικρές φράσεις, και θα επιτύχετε. Δεύτερον, ότι τα κομμάτια που θεωρούνται επίκαιρα (Χριστουγεννιάτικα, Πασχαλιάτικα, κλπ.) πρέπει να στέλνονται πολύ πιο μπροστά για να παίρνουν σειρά. Πάντως περιμένω και το καινούργιο.

Άλλα δ' χώρος μου ετελείωσε και με περιμένουν πολλά γράμματα ακόμη. Τι να γίνη; Θ' απαντήσω στο ερχόμενο φύλλο, σ' όσα γράμματα έλαβα μετά τις 15 Δεκεμβρίου.

«Ο ΦΙΛΟΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ»

Ο Φίλος του Παιδιού

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθυντής: **ΑΛΚΗΣ ΤΡΟΠΑΙΤΗΣ**

ΑΘΗΝΑΙ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1951

Χρόνος Πρώτος. — Αριθμός φύλλου 2.

Τιμή φύλλου δραχμαί 2.000. — Γραφεία:

Βαλσαμίδων 14. — Τηλέφωνον 62.320

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Ετησία Δρχ. 24.000

Έξαμηνος » 12.000

Σχολεία, Δήμοι, Κοινοότητες » 50.000

Όργανισμοί, Τράπεζες, Έταιρείες... » 100.000

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:

Σελίνια 40 — Δολλάρια 6

Έπιστολές και εμβάσματα: «ΦΙΛΟΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» Βαλσαμίδων 14. —

Αθήναι (7)

Υπεύθυνος Συντάξεως: Σ. Β. ΜΑΡΑΝΤΟΣ, Λιθίου 8. — Αθήναι.

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΒΑΣ. ΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ, Αμιασού 24, Ν. Σ. μύρη

Η μαγική κλωστή

(Συνέχεια από τη σελίδα 5)

λούσε. Συλλογιζόταν πώς ήταν σκληρός για όλα τον κόσμο, αδιάφορος για τα ίδια τα παιδιά του που είχαν στερηθεί τη μόρφωση κι είχαν κατακτηθεί να γίνουν μικροί τύραννοι των αδυνάτων, κατασπαταλώντας τα πλούτη του Βασιλείου...

— Καλή μου κουδουρίστρα, τούλιξέ μου λίγον καιρό και θα δης πόσα μπορώ να κάνω ακόμα...

— Κουτέ άνθρωπε, σπατάλησε μιάν δόκληρη ζωή και τώρα ζητάς ελεημοσύνη λίγο χρόνο γρηταίων. Μα σου το είχα πει... δε γίνεται ποτέ. Ούτε μιὰς δελόνας πάχος δε μπορεί η κλωστή μου να ξανατυλιχτή, ούτε μιὰ στιγμή του χρόνου δε γυρίζει πίσω... Το μόνο που έχεις να κάνης τώρα, είναι να προσμένης τις στερνές σου αδοξές ημέρες που δρίσκονται τυλιγμένες στην άκρη μου εδώ πέρα...

Ο Βασιλιάς κοίταζε με τρόμα την κουδουρίστρα να ζετυλίγη τις στερνές του μέρες...

— Θεέ μου! τί γρήγορα που γυρίζει, τί γρήγορα που είχε περάσει ο καιρός!

Ένας κόμπος του έπνιξε το λαιμό κι' ο γέρο

Βασιλιάς έρχισε να κλαίη με έναφυλλητό, ενώ σωριάζονταν στο πάτωμα...

Αξαφνα μέσα στο κλάμα του ένωσε ένα τραφερό χέρι να του χαιδεύη το κεφάλι και μιὰ παλιή φωνή λησμονημένη, ή φωνή της αγαπημένης του παραμάνας, να του μιλάη, όπως τόν παλιό καιρό:

— Αγόρι μου, τρανό μου ρηγόπουλο, τί έχεις; Σήκωσε το κεφάλι, άνοιξε τα μάτια κι' είδε τι Βάγια του, την ίδια, ολοζώντανη μπροστά του, να σκύβη πάνω του τρυφερά.

— Καλή μου Βάγια, σώσε με!... σώσε με, της φωνάζει σπαραχτικά, ενώ σφίγγει τα χέρια του γύρω στο λαιμό της, κλαίοντας σπαραχτικά...

— Αγόρι μου, τί έχεις; Τί κακό όνειρο είδες; — Όνειρο!

Έκανε κι' άνασκήωθηκε σαστισμένος και τη ίδια στιγμή έρέθηκε ξαφνικά να καθέται στο παλιό του πριγκιπικό κρεβάτι, μετά στην ίδια κάμαρα, όπου είχε αποκοιμηθή κείνο το βράδυ της Πρωτοχρονιάς...

— Πού είμαι; Πού βρίσκομαι; φιδύρισε... Όνειρο ήταν λοιπόν;

— Μα στο κρεβδτάκι σου, αγόρι μου, κι' είναι σήμερα Πρωτοχρονιά, λείη ή γλυκειά φωνή της Βάγιας.

Ζαλισμένο ακόμα το παιδί, τρελλό από έλπίδες, σηκώθηκε, κοίταξε γύρω του, ψηλάφησε τόν έαυτο του, άναγνώρισε με χαρά την κομφούλα του και στο τέλος ξέσπασε σ' ένα σωστό παραμιλητό χαράς και εύτυχίας...

— Ευχαριστώ, ευχαριστώ, χρυσή μου κουδουρίστρα... Ευχαριστώ που ξανατύλιξες τις μέρες της ζωής μου...

— Έλα να ίδης τα δώρα που σούφερε ο Άη Βασίλης, λείη πάλι ή Βάγια...

— Ό! το δώρο που πήρα σήμερα, λείη με τρελλή χαρά το παιδί, είναι άτίμητο στον κόσμο όλο. Πήρα δώρο τη ζωή μου πάλι, καλή μου Βάγια, το κατάλαβες; Άλλο δώρο δε θέλω να ξέρω τώρα από δω κι' έμπρός παρά πώς θα ζήσω και πώς θα χρησιμοποιήσω αυτόν τόν θησαυρό που λήγεται νεότης και ζωή...

Κι' έζησε και μορφώθηκε και γέμισε δράση τη ζωή του εκείνο το δασιλόπουλο, όσο κανένας άλλος ήγερμένος. Κι' έκανε πολύ εύτυχισμένο τόν τόπο του κι' άφησε έργα άθάνατα, γεμάτα πολιτισμό, που θα μιλούν οι αιώνες γι' αυτά.

Κι' όμα φτάσαν τα θαθεία γεράματα, είχε κιόλας άρχισει ν' ανεβαίνει τις σκάλες τ' ουρανού με τη Γνώση και με την Άρετή. Κι' άφήνοντας πίσω του ένα έργο μεγάλο, άνέβαινε όλοένα εύτυχισμένος τις δόρυφες σκάλες της Άθανάσις...

ΠΙΠΙΤΣΑ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΕΑ

ΣΧΟΛΑΙ ΠΑΛΜΕΡ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: Πατησίων και Στουρνάρα 49. Τηλ. 24-313

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α': Πατησίων και Φερρών 3Β'. Τηλ. 80-646

Β': Ηρακλείου 67 (Έργαστήρια).

ΑΘΗΝΑΙ

Η Έξεταστική Έπιτροπή του Ύπ. Έθν. Οικονομίας μετά του προέδρου αυτής καθηγητού του Πανεπιστημίου κ. Δημ. Χόνδρου, οι Διευθυνταί Καθηγηταί και οι μαθηταί του Τμήματος της Ραδιοτεχνίας των Σχολών μας.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝΤΑ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ
ΡΑΔΙΟΤΕΧΝΙΑΣ — ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ — ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΑΣ — ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ & ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ.
ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Πλην των ως άνω ειδικοτήτων λειτουργούν και ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΟΝ — ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ — Βοηθών ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ — ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ — ΦΙΝΙΡΙΣΤΩΝ — ΒΑΦΕΩΝ — ΤΥΠΟΒΑΦΕΩΝ — Βοηθών ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΩΝ (Κομποδετών) — ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑΣ, ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΙΑΣ (Έλληνικής και Άγγλικής), ΑΓΓΛΙΚΗΣ Έμπορικής Άλληλογραφίας, ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ και ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Αι Σχολαί μας διαθέτουν συγχρονισμένα Έργαστήρια δι' άπαντα τα τμήματα.

Έκπαιδευτήρια

ΜΙΝΑΣ Ν. ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 16. ΤΗΛΕΦ. 63-327

ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΝ — ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΜΙΚΤΟΝ — ΠΛΗΡΕΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ

Φρούρονες
μην καπνίζουν...

Το ίδιο δα σκέπτεσθε και
σείς όταν αποκτήσετε την
ιδεώδη ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ

Ένα τέλειο ΕΛΛΗΝΙΚΟ προϊόν

- ✓ ΑΝΩΤΕΡΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΚΟΥΖΙΝΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
- ✓ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΕΜΑΓΙΕ
- ✓ ΜΕ ΘΕΡΜΟΘΑΛΑΜΟ, ΦΟΥΡΝΟ και 3 εστίες
- ✓ ΕΞΗΣΦΑΛΙΣΜΕΝΑ ΔΙΑΡΚΩΣ ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ
- ✓ ΗΓΓΥΗΜΕΝΗ ΕΓΓΡΑΦΩΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΙΣΙΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤ.

ΟΔΟΣ ΠΑΡΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ 9 ΤΗΛ. 21-424

2 στο 3 Έλληνικά σπίτια χρησιμοποιούν
Ηλεκτρικές συσκευές PHILLIPS

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ

(Συνέχεια από τη σελίδα 13)

ή γυρίζαν τις πόρτες και τραγουδούσαν ευχές κι' έπαίνους στους νοικοκυραίους για να παίρνουν απ' αυτούς χρυσά νομίσματα.

Έρχόταν το βράδυ και το γλέντι εξακολουθούσε στους δρόμους μέχρι τα ημερώματα.

Τη δεύτερη μέρα, την πρωτοχρονιά, μόλις ξημέρωνε, από τόν άυτοκράτορα, ως τόν πιο φτωχό νοικοκύρη, όλοι τους, εύχόντουσαν στους δικούς τους τα «χρόνια πολλά» και τούς μοίραζαν χρυσά νομίσματα.

Πρωί-πρωί στόλιζαν τα σπίτια τους με γιρλάντες από δάφνες, φορούσαν τα γιορτινά τους ρούχα και θγαίναν στους δρόμους. Εκείνοι που είχαν άλογα, που την άλλη μέρα θα λάβαιναν μέρος στις ιπποδρομίες, με μεγάλη επισημότητα πήγαιναν στην εκκλησία για να παρακαλέσουν το Θεό να νικήση τ' άλογό τους. Στο δρόμο τούς παίρναν από πίσω πολυ-

κόσμος κι' αυτοί του ρίχναν χρυσά νομίσματα και διασκεδάζαν με τόν τσακωμό που άκούε ο κοσμάκης, ποιος θα μαζέψει τα περισσότερα.

Όταν γυρίζαν ξανά στα σπίτια τους, είτε πλούσιοι ήταν, είτε φτωχοί, δίδαν στους υπηρέτες τους γενναία φιλοδώρηματα και μοίραζαν τα δώρα στους δικούς τους και τούς φίλους τους.

Σαν βράδυαζε, σ' όλα τα σπίτια άναβε τόν γλέντι κι' όλη τη νύχτα μεθοκοπούσαν κι' έπαιζαν τυχερά παιχνίδια και συγκεκριμένα κύδους, τα σημερινά ζάρια.

Την τρίτη ημέρα δινόντουσαν στο ιπποδρόμιο όλη την ημέρα ιπποδρομίες κι' όλος ο κόσμος πήγαινε να τις παρακολουθήση. Εκεί οι άρχοντες ρίχναν στο λαό χρυσά νομίσματα και γινόταν μεγάλη αναστάτωση, που πολλές φορές κατέληγε σε συμπλοκές.

Μετά τόν ιπποδρόμιο όλοι γυρίζαν στα σπίτια τους, λου-

ζόντουσαν και τόν έρριχναν πάλι στο γλέντι και στα τυχερά παιχνίδια.

Η τετάρτη και ή πέμπτη μέρα περνούσε με σχετική ήσυχία γιατί όλοι τους ήταν αποκαμωμένοι από τόν πολυήμερο ξεφάντωμα.

Στην Κωνσταντινούπολη όμως, τούς πρώτους βυζαντινούς αιώνες, οι Καλένδες συνέπιπταν και με μιάν άλλη γιορτή, πολιτική αυτή, που άρχιζε από την πρωτοχρονιά και κρατούσε επτά μέρες. Ήταν ή άνάληψη της άρχης τών ύπατων. Οι ύπατοι στους πρώτους βυζαντινούς αιώνες, όπως και στην ρωμαϊκή αυτοκρατορία, δεν είχαν καμιά δύναμη και έξουσία τών παλιών ύπατων της ρωμαϊκής δημοκρατίας. Ήταν απλώς διακοσμητικά αξιώματα που άλλη δουλειά δεν είχαν παρά τις ημέρες που γιόρταζαν την άνάληψη της άνυπαρκτης έξουσίας τους να δίνουν άθρονα και πλούσια θεάματα και να μοιράζουν χρήματα στο λαό. Έτσι τις έφτα αυτές μέρες που συνέπιπταν με τις Καλένδες, διοργάνωναν ιππο-

ΛΑΧΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

1950

ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΥΧΗΡΟΥΣ ΤΟΥ

22

Διαμερίσματα πολυκατοικιών εἰς τὰς
κεντρικωτέρας θέσεις τῶν Ἀθηνῶν

10

Διαμερίσματα εἶναι τὰ ἡλεκτρικὰ
σπίτια καὶ

1500

ἑκατομμύρια δραχμῶν εἰς χρημα-
τικά κέρδη

ΚΛΗΡΩΣΙΣ ΚΥΡΙΑΚΗ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΩΡΑ 12 ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗ

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΘΟΥΣΑΝ „ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ”